

Utorak, 1. mart 2005.
Svedok Dobre Aleksovski
Svedok Goran Stojčić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.07 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Nastavite sa vašim glavnim ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson (Robinson). Doktore Aleksovski, pred vama se nalaze u registratoru dva tabulatora sa različitim izveštajima. Nadam se da imate ovaj registrator?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, to su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, budite ljubazni i objasnite šta predstavlja sadržinu tabulatora pod rednim brojem jedan, šta predstavlja sadržinu tabulatora pod rednim brojem dva?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Tabulatori pod brojem jedan i dva, to su dva različita tabulatora. Kod jednog ima pacijenata koji su građani Republike Makedonije, a u onaj drugi, to su samo izbeglice koje su registrovani u posebnom tabulatoru. A u onom prvom ima i Makedonaca i izbeglica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore, recite, molim vas, na koji način su prikupljeni ovi podaci, odnosno, kako su unošeni? Ili, da budem precizniji, da li su podaci unošeni onako kako su stizali pozivi vašoj službi Hitne pomoći?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Gospodine predsedavajući, uvaženi sudija Robinson, da bi bila stvar jasnija, ja ću da objasnim kako teče prijem poziva i kako se izvršava i ko sve to registruje. Na poziv telefona Hitne medicinske pomoći sede dva doktora. Oni primaju pozive, unose ime i prezime, ako se da, unose mesto gde se nalazi bolesnik ili povređeni i unose vreme kad je primljen poziv. Tako zapisani podaci predaju se dispečeru službe, a to su medicinske sestre ili medicinski tehničar i on odmah predaje pokanu ekipi koja treba da izvrši taj poziv. I tu se zavodi i vreme kada je predata pokana ekipi i kad je ekipa krenula da izvrši poziv. Znači, ovaj prvi deo, prijem, izvršavaju doktori, a ovo, predaju, izvršavaju medicinske sestre. To je na prvu stranu i to sa dva dela. Druga strana, pozadi, je strana koju popunjuje lekar koji izvršava pokanu, izvršava pregled. Tu se zapisuje u kakvom je položaju nađen bolesnik, da li je na ulicu, da li je u hodniku, da li je u sobi pao na podu. Onda, na kakve se tegobe žali, zapisuje da li ima bolove, da li krvari, da li je u nesvesti i onda se ide po sistemu: zapisuje se kakvo je disanje, kakav je krvni pritisak, kakve su zenice i sve redom. To zapisuje doktor i, najdole, on zapisuje dijagnozu i određuje terapiju, a terapiju daje medicinska sestra ili medicinski tehničar. Sve te podatke na tu pokanu, kad se završi pokana, vraća se službi i dispečer službe, ovaj koji je predao pokanu, sve to u originalu zavede u ove tabulare. Tako da ... Ovo je prepisano tačno iz poziva koji je izvršen na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo je, znači, originalni protokol kako dolaze pozivi, redosledom kojim dolaze pozivi.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li, doktore, vi tvrdite da su svi podaci uneti u ove dnevne izveštaje, bez izuzetka, autentični i odgovaraju stanju stvari na terenu?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, drukše ne može da bude, zato što ... Naša je dokumentacija od trajnog karaktera. Država je proglasila da su to trajni dokumenti. Vidite ... Da vidite tamo, kod naših građana, ima sve podatke, pa ima i sad kad je primljeno i telefon njegov, tako da često puta dolazi do sudskih sporova, tako da nikada, ja sam 32 godine u tu službu, nije bilo problema oko dokumentacije, pošto se to sve vodi ili se prepisuje u originalu, onako kao što se radi na terenu. Ono što se nađe, što se vidi, što se uradi, to se i prenese.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore, da li imate kod sebe i sam original ovog dnevnika, što piše "Dnevnik za begalci od Kosova" (Dnevnik za izbeglice sa Kosova)?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, imam ga. Evo, to je taj dnevnik u originalu. Evo, na njega isto piše "izbeglice". Onda, isto, "Dnevnik za begalce sa Kosova" i onda počinje od redan broj jedan, pa sve do redni broj, negde ... 1376. Sad moram i tu, ako dozvolite, da objasnim zašto jedan deo ima, u ove druge tabulare, a zašto ovaj ... Dok smo bili na granici, dok su begalci bili sakupljeni oko graničnog prelaza, mi smo, u isto vreme, vršili uslugu na pozive za naši pacijenti, a, u isto vreme i za te izbeglice. I kod nas je pravilo da vozilo sa ekipom ne može da izađe iz kruga službe bez onaj poziv, što sam malo ranije opisao. To je nalog da vozilo izađe. Piše, "ekipa, sastav" i mi smo paralelno radili i za naše i za izbeglice i ja, zato sam juče malo reagirao. Nisam dobio reč. To je to što se desilo da budu i naši i izbeglice i to je u originalu. Imena, ja sam hteo da zatražim od Suda da ta imena zaštiti, pošto ja znam da je ovo Sud, nije Zavod za statistiku i nema da se zloupotrebe ta imena. Pa zato sam, zbog toga, iz te tabulara izvadio slučajeve sa Kosova i to samo pod rednim brojem, dijagnozu, ništa više. Znači, vodio sam računa da i njihova imene budu zaštićena. I ja, ovaj, kopije od ovog mogu da ostavim, ali mislim da imena, će da budu zaštićena, ako su to ... Nisu naši državljani, a ove druge, ja sam izvadio pod rednim brojem i pod dijagnozom i ako je to dovoljno, ja ne bih trebao ni da ostavljam kopije zato što to su ... Ima naših građana. A, ukoliko vi želite da

ostanu ove kopije kod vas, onda treba da garantujete da će to da ostane samo za potrebe ovog Suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, u vezi sa ovim što je sad rekao svedok, a i u vezi sa primedbom koju je stavio gospodin Najs (Nice), da se ovde radi o zdravstvenim podacima, o ljudima, to je nekoliko hiljada ljudi s kojima, svakako, nije niko razgovarao da se njihovi zdravstveni podaci objavljuju. Ja i nemam nameru da bilo koje ime ovde posebno čitam, jer me interesuje i tražim od svedoka da govori o samom stanju, ali vama predlažem da ovi dnevnicu budu pod pečatom zbog toga što su tu imena ljudi i njihove bolesti koje ... Imena nisu relevantna za ispitivanje i iskaz svedoka, niti su imena relevantna za slučaj. Relevantno je to da se u prvom dnevniku, koji je bio opšti i dok se još nisu bili organizovali, na samom početku i izbeglice vode u opštem dnevniku, gde se vode i građani Makedonije i njihove brojeve ima doktor. A u drugom dnevniku, odnosno ovom koji se odnosi samo na izbeglice sa Kosova, on je ustanovljen nekoliko dana kasnije i u njega su unošeni samo pozivi i ukazivanje pomoći izbeglicama sa Kosova. To je ovaj dnevnik čiji original doktor ima. Ukoliko želite, možete da pogledate original dnevnika, ali ova fotokopija je napravljena autentično, na bazi toga.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, možete li da nam objasnite zašto nama, uopšte, treba taj dnevnik?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, evo, ja ću vam objasniti vrlo jednostavno, pošto nemam razloga da krijem nikakve namere u svom ispitivanju. Ovde su svi pozivi za ukazivanje medicinske pomoći izbeglicama kojih je bilo par stotina hiljada, a ovde se vidi koliko se njih obratilo za medicinsku pomoć. I u ispitivanju doktora Aleksovskog ustanovićemo za kakvu su se pomoć oni obraćali. Ako jedna populacija ide preko granice, vi ste videli juče svedočenje doktora Andrića o postupcima prema toj populaciji, a ovde se tvrdi da su te da je to masovno prelaženje bilo tako što se nad njima vršilo nailje, pucalo i na svaki način ugrožavao njihov život, a onda se ovde vidi u ovim

vrlo preciznim medicinskim podacima kakvo je stanje njihovog zdravlja, onda mislim da je to vrlo relevantno za zaključivanje o tome u kakvom su stanju ti ljudi prelazili i šta se s njima događalo.

SUDIJA ROBINSON: To je jedan od navoda u optužnici, da se sa izbeglicama nije postupalo kako treba. Dakle, ovi dokazi će da se odnose na taj navod. Molim da nam to potvrdite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno, gospodine Robinson. Naravno. Ako je ... Ako mase ljudi idu tako što se u njih puca, valjda bi neko morao da bude ranjen. Ako mase ljudi idu što se prebijaju, valjda bi neko morao da bude prebijen. I to bi moralo da stoji u ovim dokumentima službe Hitne pomoći Makedonije, gde ništa nije selektivno stavljeno, nego su svi pozivi redosledom, kako su dobijani, uneseni.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, nakon ovog dugog uvoda, bojim se da sam i dalje zbunjen, vezano za to šta se nalazi u ovim dokumentima, u tabulatorima 1 i 2. Doktor je rekao da se u dokumentima pod tabulatorom 1 nalaze makedonski državljani i izbeglice. Možete li uopšteno da nam objasnite šta je sadržano u tim tabulatorima i koja je razlika između tabulatora 1 i 2?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo ja ću vam vrlo kratko da objasnim. Samo jedna je zabuna: u tabulatoru 2 ... Tabulator 2 je opšti ambulantni dnevnik. Tabulator 2. To je redovni dnevnik koji vodi služba Hitne pomoći i na samom početku, od 24. marta pa nadalje, služba Hitne pomoći nije bila ustanovila poseban protokol za albanske izbeglice, nego je pozive za hitnu pomoć unosila u svoj redovni protokol. Prosto po inerciji je nastavila normalno da radi i unosila i te pozive u svoj redovni protokol. Tako da se u tom protokolu nalaze i pozivi koje su upućivali i makedonski građani za hitnu pomoć, redovno, kao i svakog dana, ali su unutra i pojedini, pojedine izbeglice. Nakon nekoliko dana, služba Hitne pomoći, da bi se bolje organizovala, napravila je poseban protokol, otvorila je poseban pro-

tokol za albanske izbeglice. I to je ovaj tabulator 1. To je knjiga koju je pokazao, maločas, doktor. Ovaj ukoričeni dnevnik, original, koji biste mogli da pogledate ukoliko želite i čija je fotokopija stavljena u tabulator 1. Dakle, u prvoj fazi talasa izbeglica, oni nisu pravili razliku među pacijentima. Nisu ih vodili posebno. U drugo fazi, odnosno, već negde posle 5., 6. marta, uostalom, videćemo datum na samom, u samom dokumentu, oni prave poseban dnevnik za albanske izbeglice. Dakle, u tabulatoru 1 imate samo albanske izbeglice.

SUDIJA BONOMI: Mislim da sam to shvatio, ali tu ima dodatne zbrke zbog datuma, zbog toga što se prvi tabulator odnosi na datume od 1. aprila do 25. aprila, a ovaj drugi od 7. aprila do 24. aprila. Ja sam na osnovu onoga što ste vi rekli zaključio da je tabulator 2 relevantan za izbeglice od 1. do 6. aprila, a da su nakon 6. aprila sve izbeglice evidentirane u dokumentu pod tabulatorom 1.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi (Bonomy), sve izbeglice koje su se obratile za medicinsku pomoć su evidentirane u ovim tabulatorima. Samo je jedan broj evidentiran u opšti, u opšti dnevnik, onako kako je pristizalo, ali jedan broj su stavili u poseban za izbeglice. Ali, u svakom slučaju, svi se tu nalaze jer niko drugi nije ukazivao hitnu medicinsku pomoć, osim zavoda na čijem je čelu bio doktor Aleksovski.

SUDIJA ROBINSON: Sada možete da postavite pitanja svedoku o ovim dokumentima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore Aleksovski, molim vas, ja vam se izvinjavam. Trebalo je, u stvari, u ovim tabulatorima prvi da bude drugi, a drugi da bude prvi, ali lako ćemo se snaći, pošto su samo dva tabulatora ovde. Dakle, tabulator dva je ambulantski dnevnik, kako piše na njemu, u koji su ... I gore piše "Služba za hitna medicinska ..." ... U njemu se nalaze, dakle, po redosledu prijavljivanja, to je tabulator 2 ... Tabulator 2. Gde su, znači, i makedonski

... Jesu li u tabulatoru 2 ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i makedonski pacijenti i izbeglice?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vidite to?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas, pošto se u tabulatoru 2 nalaze i mnogobrojni makedonski pozivi koji nemaju veze sa izbeglicama sa Kosova, da li možete da kažete, pošto ste vi u njemu mogli da izvadite sve ove izbeglice koje su upisane, a i ja sam to nastojao da pogledam ... Koliko vidim, i to vas molim samo da potvrdite ili osporite: na dan 25. marta 1999. godine prijavljena su dva poziva. I to su pozivi 55653 i 55654. Znači, to su prvi pozivi koji se mogu videti na dan 25. marta. Da li je to tačno?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, tačno je.

SUDIJA ROBINSON: Gde to možemo da pronađemo u dokumentu, gospodine Miloševiću? Da li je to u tabulatoru 2?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. To bi trebalo da bude u tabulatoru 2. Ja molim doktora da nam pomogne jer on je ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Sad ću ... Nešto pri kopiji je izgleda ... Pomešane su strane, ali sve je tu, sve je tu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Strane su pomešane u slaganju fotokopije iz ...

SUDIJA ROBINSON: Sada tražimo brojeve 55653 i 55654?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Da, da.

SUDIJA KVON: Meni se čini da na prvoj strani imamo datum 31.

mart.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Molim vas koje brojeve tražite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, evo, ove prve koji su bili na dan 25. marta, 55653 i 55654, po ovome što ja imam ovde, što smo vadili iz ove evidencije, kako su prve ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da nisu ovamo prebačeni slučajno? Kopirnica je jako loše uradila. To su bili dva protokola i pri spajanju izgleda da je pomešano, ali trebalo bi da je tu ... 23. mart, pošto ovde gledam ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo nije zadovoljavajuće. Svedok to ne može da pronađe, mi to ne možemo da pronađemo. Ne znam da li je to mogao da pronađe tužilac?

TUŽILAC NAJS: Ja to nisam pronašao. Ja mogu da nađem samo tri broja ili šest brojeva, ako dodate ove prethodne brojeve. Prilično sam zbunjen. Ovaj dokument smo prvi put primili juče. Imam još i drugih razloga za prigovor što se tiče uvođenja ovih dokaza, ali to ću kasnije da kažem. Međutim, ne znam kako bi ovaj dokument uopšte mogao da bude relevantan naročito zato što vidim da je i svedok zbunjen oko toga i ne znam šta on može da nam kaže ako, pri tom, ne može da koristi ovaj dokument.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Mogu, gospodine. Brojeve ću naći. Ovo je autentično. To tvrdim, ali prilikom kopije, pomešano je. Ja ću da zamolim službu da mi posebne protokole ... Pošto su ovde spajane. To su radile kopirnice i izgleda da je pomešano, ali ja garantujem da ... Te brojeve ja pamtim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Aleksovski,

obratite pažnju na ovo što ću reći gospodinu Robinsonu. Pošto je u ovom tabulatoru i mnogo makedonskih pacijenata i jedan broj albanskih izbeglica, doktor Aleksovski je izdvojio ... On je vrlo pažljivo pregledao taj protokol i izdvojio iz njega sve albanske pozive koji su u to vreme dolazili. I ima poseban pregled izvršenih intervencija, piše: "Od stranata na službata za Hitna medicinska pomoć za vremena begalskata kriza od Kosovo vo Republika Makedonija", kako stoji na makedonskom jeziku. Znači, izvršene intervencije od strane službe Hitne pomoći za vreme izbegličke krize sa Kosova, u Republiku Makedoniju". I onda redom je iz toga izvadio sve ove slučajeve gde se radi o Albancima. I on to može da potvrdi i posvedoči, a ko god želi da proveri da li je to tačno, sigurno to može naći u ovom protokolu.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne postoji ništa u ovome što nije sadržano u protokolu. Mogu da budu pobrkane stranice, ali sve su stranice ovde i u originalu kako su zapisane rukopisom. A da bismo efikasnije radili, mi smo izvadili, odnosno, doktor je izvadio sve te slučajeve iz ovog opšteg protokola, gde su i Makedonci, sve slučajeve albanskih izbeglica. I ja vam predlažem da doktor pređe, kratko, preko tog pregleda koji se odnosi samo na albanske izbeglice, iz ovog protokola koji je opšti.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Evo, ja te brojeve imam ovde. To su brojevi 55653 od 25. marta i 55654. Onda je samo bilo, ja se sećam dobro tih slučajeva, bilo je samo najave od pogranične službe da je došla grupa Albanaca sa Kosovo, pa se neko žalio. Mi smo otišli, ali intervencije nije bilo. Ne stoji ničega. Onda idemo 29. marta. Bilo je isto dva poziva. Isto od strane pogranične službe i tu kod jednog nije bilo potrebe za intervencije, a jedno je ... Stoji tačno dijagnoza, spontani porođaj porodene žene. I to sve redom ide po brojevima, po datumima, tako da ... Posle nismo vodili računa o datumima zato što ...

SUDIJA ROBINSON: Ovaj dokument koji sada gledamo, da li je

to dokument koji ste vi sačinili na osnovu raznih izvoda iz tabulatora 2?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Tačno, to su izvadaci od tabulatori i to u originalu, ali bez imena. Ja sam rekao da sam i na taj način hteo i albanske izbeglice imenom da zaštitim pa sam izvadio ...

SUDIJA ROBINSON: To znamo. Dakle, prva dva su bili Albanci, dakle 55653 i 55654, koje ste spomenuli.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Da.

SUDIJA ROBINSON: Šta je potrebno da saznate u vezi sa tim? Da li želite da pokažete da im je pružena lekarska pomoć ili da im nije bila potrebna lekarska pomoć?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prvo, gospodine Robinson, ovde se vidi da su prvi pozivi za pomoć lekara stigli 25. marta. To je ono što je doktor izvadio iz ovog svog protokola koji ...

SUDIJA BONOMI: Svedok je upravo sad skrenuo pažnju na izbeglice koje su stigle 23. marta. On je upravo to sad spomenuo.

SVEDOK ALEKSOVSKI: 25. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 25. marta.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: 25. marta.

SUDIJA BONOMI: Pa prevedeno je ... U transkriptu stoji 23. mart.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ne. Na dan 25. marta 1999. godine i to broj 55653 i 55654.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su bila dva poziva, znači 25.

marta. U oba slučaja, prema ovome što u protokolu stoji i prema saznanju doktora nije pružena pomoć jer nije bila potrebna. Jednostavno, pozivi su bili, kao što se često dešava, bez osnova. A onda ima sledeći datum, 29. mart.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li možete da nam skrenete pažnju na koji paragraf optužnice se ovo odnosi?

TUŽILAC NAJS: Dok to radi, možda biste mogli da pogledate paragraf 59. To je najbolje što sam ja uspeo da pronađem. To nema nikakve veze sa ovim svedočenjem, ali je možda to ono što je imao na umu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, cela optužnica za Kosovo odnosi se na to, kako se kaže: "Srpske snage, Vojska Jugoslavije i policija nasilno isterivali Albance sa Kosova, pucali u njih, prebijali ih" i tako dalje. Prema tome, pretpostavlja se da onaj njihov deo koji je mogao biti povređen, a to su oni koji su zatražili medicinsku pomoć, su morali da budu, morali da imaju neke tragove ili pucanja ili prebijanja ili bilo čega drugog. Prema tome, ovde se radi o tvrdnji da je vršeno nasilje nad albanskim građanima, da bi oni bili isterani sa Kosova. Od tih stotina hiljada nije se mnogo njih javilo za medicinsku pomoć, nego oni kojima je bila potrebna, koji su bili bolesni. E sad se vidi od čega su oni mogli biti bolesni. To je vrlo važno svedočenje, jer ako u tim stotinama hiljada, vidite ovaj protokol bolesnih, nema onih koji su ranjeni ni vatrenim ni hladnim oružjem, ako nema prebijenih i tako dalje, onda, valjda, to govori da nije tačna tvrdnja kako su oni pod vatrom, pod prebijanjem, pod nasiljem, napuštali Kosovo. To je vrlo važno. I, evo, tačka 59 kaže: "Pored toga, hiljade kosovskih Albanaca koji su pobjegli iz svojih domova i na taj način bili prisilno premešteni zbog postupanja snaga SRJ i Srbije i stvorene klime terora koja se proširila ..." i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I onda kaže: "Drugi su ..." Na kraju kaže, ove tačke 59: "Drugi su, na kraju, prešli preko neke od granica Kosova sa Albanijom, Makedonijom", ovde je, znači, reč o Makedoniji "ili su prešli granicu pokrajine prema Srbiji" i to je već druga priča. Prema tome ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Miloševiću. Mislim da biste trebali da uradite sledeće: budući da je doktor periodično odlazio na lice mesta, postavite mu pitanja kako biste saznali u kakvom su stanju bile izbeglice kada ih je on video, bez obzira da li se radilo o Albancima ili Makedoncima? Pitajte ga kolio često je odlazio tamo, u kakvom su stanju oni bili, kako bismo čuli tu vrstu svedočenja i na kraju će ova dva dokumenta da potkrepe tu vrstu svedočenja. Pretpostavljam da bi bilo dovoljno da se pozovete na jedan ili dva dokumenta. Pre toga treba da čujemo opšte stvari od svedoka. Dakle, na koji je način radio sa izbeglicama? Koliko ih je često viđao? Tokom kog perioda? U kakvom stanju su oni bili? Treba nam potpora vašim argumentima. Onda, nakon toga, možemo da pogledamo ova dva tabulatora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Robinson. Meni odgovara svaki redosled. Samo bih vas podsetio, već sam pitao svedoka koliko je često odlazio na granicu i on je na to pitanje odgovorio da je najmanje tri puta dnevno odlazio na granicu u svojstvu šefa Hitne pomoći ...

SUDIJA ROBINSON: Neka on o tome svedoči.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore, koliko ste često odlazili na granicu, vi lično?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja lično svaki dan i ono što sam rekao, najmanje tri puta. Nekad i više, ali tri puta su bile obavezno. Zašto? I to uvek u 8.00, pošto mi, pored upravnika, imamo i šefa smene. Evo ja tu funkciju i danas vršim. Taj šef smene postojano nad-

gleda od prijem, od prijem poziva, do izvršenje poziva. I on ujutro u 7.00 sa izveštajima sa terena dođe kod mene ...

SUDIJA ROBINSON: U redu. Ostavite to po strani. Recite nam šta se dešavalo kada ste odlazili u centre gde su bile izbeglice? U kakvim uslovima su boravile izbeglice? U kakvom su stanju bile izbeglice i šta ste vi, kao lekar, morali da preduzmete ako ste i bilo šta morali da radite tamo?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Da. Povremeno sam i ja radio. Da kažem konkretno: išao sam negde oko 8.00. Prvo je bilo da vidim da li je naš šator, prijemni i naša vozila ekipe bili opremljeni, da li im nešto fali, a onda sam ulazio u šator i pregledao. Kažem vam, po onom što sam dobijao po izveštaj i pregledao svako jutro i ono što sam lično video, preovladavalo je stanje bolesnika, ono što se dešava i u normalnim danima u svaki grad. Zato što po broju pregledanih, ja mogu da vam kažem tačno od kojih bolesti, koliko je bolesnika bilo. Tako da moj je utisak da su to bili bolesnici ... Vreme je bilo kišovito i hladno, najviše je bilo sa obolenja na respiratorni sistem, grlo, bronhitis i tako. Pa onda idu ... Bilo je dosta porodilja. Sve smo zbrinjavali kao i naši građani. Sve su one prenešene i to po dogovoru Ministerstva i ne znam s kim, sve su one nošene u porodilište. U početku u Skopju, porodilište "Čair", a onda smo ih nosili u porodilište "Tetovo". Tako da mi to radimo najprofesionalnije, bez obzira da li je to izbeglica, da li je to bilo ko, mi smo to radili. Sve ono što je trebalo da ide u bolnicu, što je bilo teže bolno ili povređeno, mi smo kolima nosili u bolnicu i zato, pošto je to moralo vozilo da pravda izlazak, zato su oni evidentirani u te pokani, u te tabulare, u te dnevnike što kažem i to se zna. Takvih nije mnogo. Ja sam to izvadio. I to znam koliko su bili, a oni što su pregledani na lice mesto, dato im je terapija, tabletna, nekom injekcija ... I oni su stajali u početku u graničnom prihvatilištu, a onda su otišli u izbegličke kampove. Ali ti isti koji su trebali da primaju terapiju više dana, oni su produžili tamo da primaju, što se gleda i u ovaj dnevnik. Nema dijagnoze, samo ima terapije.

Znači oni su tamo samo dobijali terapiju. Mi smo ... Gledate tamo ...
Ke se čudite ...

SUDIJA ROBINSON: Doktore, tokom svedočenja ste spomenuli neke koji su bili ranjeni. Recite nam o kojim vrstama rana se radilo?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Da, da. Bilo je i ranjenih malo. To su bile devet, mislim, povrede. Da ... Oko ... Prelomi, ima prelomi na koski i rani. To su 14 ukupno. Tu spadaju prelome, tu spadaju i povrede, rane. Mi smo, pogotovo, na te stvari obraćali pažnju jer, ipak, povreda je povreda. To su bile ... Bilo je posekotina na prsta. Bilo je rane ... Mi smo imali i ranjenog od oružja. Bilo je i to ... U stomaku. Ali taj čovek tekav došao i bio operisan, ali mi, ipak, za svaki slučaj, to je bila teška rana, mi smo ga odneli do bolnicu ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste utvrdili kako je zadobijena ta rana?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Pa nismo mogli tačno da utvrdimo i bila je teška rana, ali on je već bio operiran i takav došao operiran sa Kosova. Mi smo samo produžili toaletu rane i on je odnešen u bolnicu. Ali smo s tim bolesnikom, dobro se sećam pošto je ekipa došla lično kod mene i požalila se, zato što je on bio dosta agresivan, a i nosio oružje sa sobom, tačnije, pištolj i mi smo ga odneli u bolnicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore, taj koji je bio ranjen vatrenim oružjem, on je već pre dolaska u Makedoniju bio operisan, je l' tako?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. Rekao sam. On je došao operisan. To je bilo stara povreda, ali je trebala još uvek da se neguje, da se previja i zato smo ga prebacili u bolnicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo da ovo raščistimo, da ne bismo posle gubili vreme: da li ste imali među ovih hiljadama slučajeva još neki slučaj da je neko ranjen vatrenim oružjem?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Vatrenim oružjem, nemam drugo posle ovoga, zato što mi taze, ono što bi se reklo, sa te strane, odmah tu na granici ili pred granici povređen, ta bi rana bila sveža, još uvek krvarila. Mi svežu ranu, zaista, to garantujem ... Mi smo sve što smo potrošili lekova, najmanje potrošili zavojnog materijala. Tako da ... Bilo je tih rana. To ima u svakodnevnom ... Ako ... Ja ne znam koliko vi podataka imate da su bile izbeglice, ali ako su bili kao što su javljali mediji, 300 ili 350, ne znam ja, ali to je bilo puno ljudi. To je jedan gradić. To svakodnevno ima takve povrede. Tako da ne znam. Evo, bilo je i učašenje zgloba na stopalo. To se dešava svakodnevno. Ja ne znam da li je to posledica ...

SUDIJA ROBINSON: Doktore, da li sam dobro shvatio da ste rekli da je od hiljada izbeglica samo jedan mali broj imao rane?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ja sam rekao tačan broj, 14. To su bile povrede ...

SUDIJA ROBINSON: 14, da. U redu.

SVEDOK ALEKSOVSKI: ... delovi ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Želim da vam postavim još jedno pitanje. Spomenuli ste jednu osobu koja je imala ranu od vatrenog oružja. Da li ste imali mogućnost da utvrdite poreklo ovih ostalih 13 rana? Recite nam o kojoj vrsti povreda ili rana se radilo i kako su nanete?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Bilo je preloma. Bilo je preloma, ali ne preloma ono što je vidljivo okom, nego to je po pričanju pacijenata. Kaže "imam prelom". Doktor naš nije opisao da ima modrice, da ima udiranje po kosti pa da je kost prelomljena i to je stavljeno pod "ops". Tamo će da vidite da piše "ops". To je ops ... I ti ljudi smo nosili na snimanje da se vidi da li je stvarno prelom ili nije, pošto na lice mesto, pošto mi radimo na terenu, nemamo na terenu

rendgena, mi to pipamo, pogledamo i mi sumnjamo da je to prelom.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste saznali, recimo, kako je došlo do frakture kod te osobe? Setite se šta gospodin Milošević želi ovde da kaže. Gospodin Milošević kaže ... U stvari, da li možete da odgovorite na pitanje: da li ste dobili bilo kakve informacije od te osobe kako je došlo do tog preloma?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Pa, ja lično ... Ali ono što su kolege, što su zapisali ... Ja sam većinu njih pitao šta je. Neko kaže da je bežao, neko ... Sigurno da pri hodanju, vreme je bilo kišovito pa bilo kliznuto i rekao da je ušinio skočni zglob. A za sve nismo dobili podatke zato što ili nisu hteli da kažu ili ono ako su kazali, ja ne znam da li je to bilo tačno, tako da to je ... Važno to je, te rane su bile pod slomljenje. Da li su prelomi ili nisu i zato smo i mi upućivali dalje do bolnicu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Doktore, malopre ste rekli, među tih 14 rana spada i da je neko posekao prst.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, rekao sam. Pa bilo je posečen peti prst, palac. To može da se desi svakoj domaćici, svakom čoveku. Pa u one kampove otvarali su konzerve, postavljali šatore, tako da te male sitne povrede ... Možda su bili i po kampove. To će tamo da se vidi. Važno ovi što su ušli, to su ti i mislim da je to zanemarujući broj, tako ... Pošto je to ... Svakodnevno mi imamo u normalnom radu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju samo ste imali jedan slučaj da je došao pacijent koji je još tamo bio operisan, koji je ranjen od vatrenog oružja, operisan pre dolaska u Makedoniju, a taj pacijent je bio naoružan.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. Požalila mi se ekipa, reagovala zato što je on bio dosta drzak prema našoj ekipi, pa oni su rekli "Upravniče, ako treba da ...

TUŽILAC NAJS: Da li je svedok, možda sam pogrešio, ali da li je svedok dobrovoljno izneo informaciju o tome da je taj pacijent bio naoružan?

SUDIJA ROBINSON: Da, jeste. Idemo dalje, gospodine Miloševiću. Pokušajmo da radimo malo brže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako. Doktore Aleksovski, na čije ste pozive prvih dana odlazili na pogranično područje i na granične prelaze?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: To smo radili uglavnom na poziv pogranične policije ili carinaca, ali više pogranične policije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam. U to vreme, pošto ste vi svakodnevno, kako ste rekli, bili na graničnim prelazima, da li su Albanci sa Kosova u ovom prvom periodu, znači, posle 24. marta pa tamo do prvih dana aprila, dolazili pojedinačno i u manjim grupama ili u većim grupama? Kako je to izgledalo?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa i prema evidenciji i ono kao ove ekipe što su išle tamo, to su bile manje grupe, a i malo je bilo intervencija tih dana, sve do 1. aprila 1999. godine. To su bile manje grupe, pa su tražili ... Mi smo išli i po nekoliko puta. Nekad nije bilo intervencija, nekad bilo, rekao sam, sve do 30. marta. I 30. ja sam dobio naredbu od Ministarstva za zdravstvo da pojačam sanitetsko obezbeđenje na graničnom prelazu "Blace" ... "Donje Blace" i "Gornje Blace". "Gornje Blace", to je jedan nelegalni, nezvanični granični prelaz, ali ja sam naredbu izvršio. Danonoćno od 1. aprila 1999. godine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doktore ..

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Na "Donju Blacu" su bile po tri ekipe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, upravo sam to hteo da vas pitam koliko vam je bilo ... Znači danonočno ste dežurali od 1. aprila na tom prelazu "Donje Blace".

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Danonočno po tri ekipe i jedna na "Gornje Blace", u svako doba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo da bismo imali orijentaciju. Na jugoslovenskoj strani u odnosu na taj prelaz "Donje Blace", nalazi se Đeneral Janković (Hani i Elezit), je l' tako?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U to vreme, negde do, ili vi ćete nam reći do kog vremena, albanske izbeglice još nisu bile smeštene u kampove, je li tako ili ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: To je tačno. Oni su sedeli na graničnom prelazu i to blokirano od strane policije. Bilo je i ograda i oni nisu mogli da idu niz Makedoniju i u grad i tek između 5. i 6. aprila meni se javio šef smene i kaže da na granici naš šator neće da čuva policija i carina i da idemo da pokupimo. "Kako?", pa, kaže, "Pa, sve je smešteno u kampove" i onda smo se organizovali i počeli da radimo u kampove, s tim što smo još produžili sa jednom ekipom na graničnom prelazu "Donje Blace" i "Gornje Blace".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kad kažete da su bili blokirani od strane policije, od strane čije policije su bili blokirani?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Oni su bili blokirani od strane makedonske policije jer to nije moglo tako da ide i da ta masa ljudi jurne niz grad i niz Makedoniju i moralo da bide taj zastoј na granici, pa da se organizuje kamp i tek onda se prihvataju u kampove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tada su formirani ovi kampovi "Stenkovac I" i "Stenkovac II", je l' tako?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: “Stenkovac I” i “Stenkovac II”. To su šest kilometra ... “Stenkovac I” od Skopja, šest i po kilometara “Stenkovac II” od Skopja, selo Brazda i tamo su bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sad, koliko je po evidenciji vaše službe pregledano Albanaca na graničnim prelazima, znači, koji su, pre nego što su oni smešteni u kampove?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, tačno, mislim da, ali ... Tačno 40. Tačno 40.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ... A jesu li pregledani svi koji su zatražili pregled, lekarski pregled?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: E to, to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su od vaše službe zatražili pregled.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da. I to mislim i pacijenti koji se u normalnim uslovima ne bi se ni javili, ali mi, pošto ... Znete Hitna pomoć kakve slučajevne prihvati i radi, ali mi, pošto su oni nemali drugu pomoć, mi smo prihvatili i ono što nije bilo hitno, tako da sve smo prihvatili, bez biranja, bez neke selekcije po bolesti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, prihvatili ste i ono što nije za Hitnu pomoć kao što je na primer prehlada i tako dalje?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da, da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... Zbog vremena. I šta ste u tim slučajevima radili? Jeste im davali lekove?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Svaki je dobio, svaki je dobio lek. Možda će da vidite, mi smo prvo davali cela pakovanja, pa smo posle počeli da nalazimo bačene kutije od lekova ... Ne koriste adekvatno i u kampove smo počeli to da otvaramo za svakog ko treba da prima duže terapiju, karton i za svaki dan mu damo posebno da ne bi bacali, pošto lekovi ne sme ni da se bace i neprijatno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro doktore. A da li ste ... Sada da vas pitam: da li ste čuli, vi lično, jer ste vi bili po najmanje tri puta dnevno, kako ste rekli, na graničnom prelazu, vi i vaše kolege, koje su razloge za napuštanje Kosova, znači, za dolazak u Makedoniju navodili ovi Albanci s kojima ste bili u kontaktu, koje ste pregledali, kojima ste ukazivali pomoć tih prvih dana?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja za te stvari sam više slušao od mojih kolega, a samo jedan slučaj znam. Mislim da je to bio, najverovatnije 2. april. Ušao u naš šator i baš tad u šatoru bilo nekoliko njih, ali među njima i jedna žena i gledam sestra pita za dokumentaciju i kaže: "Zašto ste došli sa ovako malo dete?" i ona kaže "Pa, kako, pa padaju" ... Ovako, znate makedonski da li je znala ili neznala, ne znam "Pa bombe padajui samo to je pred mojim očima", a pred drugim kolegama slušao sam ja uvek, u početku, bar prve one grupe su kazali "Kako da ne bežimo kad padaju bombe". A ja sam samo u jedan slučaj lično čuo od žene sa detetom.

TUŽILAC NAJS: ne znam da li bismo trebali ovde da slušamo ono šta su kolege rekle, sobzirom da se radi o informacijama iz druge ruke.

SUDIJA ROBINSON: Počnite ponovo, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Mislim da ono šta su rekle kolege treba da se isključi. Ne znam šta je prihvatljivo i što se direktno tiče ovog svedoka, imajući u vidu odluku koja je juče doneta. U svakom slučaju, ono šta su njegove kolege govorile, teško da može Pretresnom veću da bude od pomoći.

SUDIJA BONONI: Na koju odluku upućujete?

TUŽILAC NAJS: Juče kada smo razmatrali situaciju u vezi sa prethodnim svedokom, ja sam se osvrnuo na argumente gospodina Keja (Kay) kada je rekao da ta vrsta svedočenja treba da proistekne iz svedočenja tih osoba. Pretresno veće je taj argument prihvatilo u donošenju svoje odluke.

SUDIJA ROBINSON: A zar nisu ovo informacije iz druge ruke?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA ROBINSON: Ali mi prihvatamo informacije iz druge ruke.

TUŽILAC NAJS: Da, ali u vezi s ovim je gospodin Kej juče rekao, ako se to odnosi na Tužilaštvo, to treba da se odvija na uobičajen način, da se podvrgne ispitivanju u sudnici. Pitanja razloga zbog čega je neko napustio Kosovo je vrlo važna tema u tezama Tužilaštva i mi smo pozivali svedoke da svedoče pred Pretresnim većem o ovom pitanju.

SUDIJA ROBINSON: Da i ove razloge treba da iznese svedok. Ovde imamo informacije iz druge ruke, što je prihvatljivo.

TUŽILAC NAJS: Ali ja ne mogu na osnovu toga da vršim unakrsno ispitivanje. To je isti onaj problem koji smo i juče imali. Kao što sam rekao, neću da ulažem prigovor ukoliko sve to proizilazi iz ličnog znanja ovog svedoka, ali ako se ode izvan toga i ako počnemo da govorimo o izjavama drugih ljudi i ne znam koga sve, ja ne mogu, na osnovu toga, da zasnivam svoje unakrsno ispitivanje, niti želim.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Molim vas, mogu li ja ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak.

ADVOKAT KEJ: Da li želite da čujete šta ja imam da kažem po ovom pitanju?

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da, možete da odgovorite na pitanje.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ja, kao upravnik, nisam ovo vodio slučajne razgovore. Ovo su stizali kod mene zvanični izveštaji od kolega koji

su radili. Oni su svakodnevno mene, sve one aktuelne stvarnosti, oni su meni, kao zvaničnom upravniku, prenosili i to, ne svaki pojedinac, doktor i šef smene. To je tako išlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, te informacije o razlozima bežanja Albanaca sa Kosova dobijali ste u svojstvu upravnika službe Hitne pomoći od lekara i drugog medicinskog osoblja koje radi u službi Hitne pomoći, svakodnevno.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa to sam i rekao, zato što, ja sam ...

SUDIJA ROBINSON: Da, on je to već rekao. Pređimo na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su, dakle, ono što vi znate pouzdano, da li su oni pri sebi imali novac i da li su nosili sa sobom dokumente? Kad kažem "oni", mislim na izbeglice.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: To je bilo malo problem za naše službe i mi smo u početku tražili da, ipak, imamo tu evidenciju, kompletno, sa podacima, ali oni su obično pričali, eto, "nemaju". Ali što su, one pacijente koje smo trebali da nosimo u bolnicu, na primer, porodilje ili od ovih povređenih ili što se žalili na kosti, mi smo insistirali da oni trebaju da imaju dokument da će oni ući u državu, Republiku Makedoniju i trebali bi da imaju neki dokument. I posle neko dogovaranje, oni su pronalazili tamo kod rođaka ili kod familije ili kod koga i neko donosio ličnu kartu, neko nosio pasoš, neko zdravstvenu knjižicu, ali to je bilo najčešće na uporno insistiranje i mi smo onda prestali i da tražimo zato što mi nismo organi koji možemo da pretresamo ili da tražimo silom da neko nam pokaže dokumente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vi kažete da, kad ste prvo tražili, prvo su vam rekli da nemaju, a na insistiranje, onda su, ipak, pokazivali dokumente?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da i to tačno ove što su morali da uđu u Makedniju, da bi im se pružila dalja nega, dalji tretman medicinski i oni su se snalazili nekako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali pitao sam vas, istovremeno, da li su imali novac?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Novca u početku mi nismo ni imali potrebe da tražimo, ali posle, kad su se preselili u kempove, ja sam lično video da oni preko ograde daju pare da im se kupi nešto iz grada, pogotovo cigarete i druge stvari. Znači ... Kasnije malo otvorilo se i trafike i oni su kupovali sve i svašta, tako da po to svi smo zaključili da oni imaju pare.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, kako su oni bili ... Molim vas, nastojte da opišete. Želimo da imamo jasnu predstavu kako je ta slika izgledali? Kako su oni bili obučeni? Da li su bili prikladno obučeni za to doba godine? Kako su bili obučeni? Kako su izgledali?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, pravo da vam kažem, to sam gledao, pošto, rekao sam, ja sam išao više puta. Nisam video, bar za to vreme, čoveka po košulju. Svi su bili obučeni pošto je vreme bilo kišovito i prilično hladno. Oni su sami odmah postavili i improvizovane šatore. Nosili su najlone sa sobom. Pa neki je i šator nosio ... Tako da oni su prvi i na taj granični prelaz oni su napravili improvizovani kamp sa one stvari što su oni doneli. Tako da oni su bili obučeni za to vreme dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zanimarimo šatore i kamp. Kako su oni lično bili odeveni?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da, da. Dobro, dobro. Mislim, eto, kao da je napustio kuću, uzeo ono što mu je za obleku najnormalno, najpotrebno za to vreme i izašao. Utisak je bio taj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jesu li se oni po odelu u nečemu mogli da razlikuju od makedonskih građana koje ste sretali istih tih dana?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, dobro. Mogla je da se napravi razlika pošto neke stvari od odeće oni nose drugo, mi nosimo drugo, ali, uglavnom, za njihove navike, za njihovo ... I za to vreme oni su bili sasvim normalno obučeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A vi ste pomenuli da je onaj jedan koji je imao ranu, bio naoružan, da je imao pištolj. Sad vas ne pitam za tog jednog. Znači, tog ćemo ostaviti po strani. Pitam vas sasvim precizno: da li je među njima bilo naoružanih osoba ili ne? Da ili ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, posedovali su vatreno oružje?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažem "naoružanih", mislim na vatreno oružje.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, rekao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste o tome ... Možete li da kažete nešto više o tome? Šta su imali od vatrene oružja? Šta se desilo s tim vatrene oružjem?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, ja mogu konkretno, mada mene teško pada da to da kažem, ali naša ekipa po uticaju, spustila se, napustila šator i spustila se u taj improvizovani kamp na granici i naša ekipa je bila napadnuta od grupu izbeglica i jedan od njih fizički, a i verbalno se raspravljao i ja znam i imena i prezimena i sestre i doktora i vozača i oni su fizički napadnuti, guranjem, vređanjem i taj isti je nosio kod njega pištolj. I to je prikazano i na makedonskoj televiziji. To su dobro videli svi Makedonci. I meni je, u to vreme, taj slučaj bio najteži, zato što ekipa je kod mene došla plakajući i bilo je period kad, kad ti nisu hteli da idu zato što, kako je odmicalo vreme, oni su postajali i prema nama malo agresivniji i drukče se ponašali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ste pomenuli da je o tome

izveštavala makedonska televizija. A da li ste u tom periodu oko pograničnih prelaza uočili i prisustvo raznih stranih televizijskih ekipa ili ste imali samo makedonsku televiziju?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa makedonska televizija je bila samo ona državna, jedna, a stranih je bilo puno. Stranih je bilo puno i oni obično su se parkirali ispred našeg šatora i našeg vozila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ako su te strane televizijske ekipe bile, kako kažete, parkirane ispred vašeg šatora, ispred vaših vozila, da li ste vi primetili da li su oni bili obavešteni kad neka grupa treba da naiđe ili su tek reagovali kad se grupa pojavi? Da li ste uočili nešto karakteristično u njihovom ponašanju?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, skoro sve televizijske kuće su bile smeštene u hotelu pored, ne znam da li da ga imenujem, pored koga mi prolazimo i idemo na taj granični prelaz. I mi smo još u prolazu pored hotela primećivali nekad aktivnost, a na granici se to vidno primećivalo. Oni, najedanput postavljaju one tronošce i odmah se pripremaju za snimanje. Ne prođe dugo, petnaestak minuta, naiđe veća grupa izbeglica. Znači, oni su znali da će ta grupa da naiđe i da je oni snimaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samo da preciziramo. Bilo je primetno da se ove televizijske ekipe pripremaju za snimanje iako nije bilo grupa koje dolaze, a onda posle petnaestak minuta bi naišle grupe koje su oni snimali.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. Tačno tako. Mi svi smo videli pošto oni su bili odmah ispred nas i to sam ja više puta ... I tačno oni počnu da se postavljaju, da zauzimaju položaj. Prođe 10, 15 minuta i od tamo naiđe veća grupa, što znači, oni su bili obavešteni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, bili su, po onome što ste vi mogli da vidite, unapred obavešteni kad će neka grupa da naiđe da bi mogli da ih snimaju?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Svakako, svakako su znali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kasnije ... Ovo što ste rekli, prvih dana su govorili da beže od bombi. Da li su kasnije počeli da govore kako beže zato što ih isteruju ili na njih napadaju srpska policija, vojska i tako dalje? Kad su počeli to da govore?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Posle 1. aprila 1999. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo je sugestivno pitanje. Veoma sugestivno pitanje.

TUŽILAC NAJS: I, ponavljam, potpuno je različita pozicija sa kojom sam ja suočen u odnosu na ovog svedoka i prethodnog svedoka, kada sam bio u situaciji da nekoga i imenujem i lociram, ali to ovde neće da se dogodi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas da preformulišete ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Doktore Aleksovski, vi ste nam objasnili na moje pitanje šta su navodili tih dana albanske izbeglice kao razlog što beže sa Kosova i dobio sam odgovor da su objašnjavali da padaju bombe. Kasnije, da li su navodili neke druge razloge, a ne bombe, što beže sa Kosova?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Tačno je, ono prvo sam rekao, a posle 1., kad je organizovano kampovsko smeštenje u "Stenkovac I" i "Stenkovac II", skoro svi, do jednog, su pričali da su oni silom proterani sa Kosova od strane policije i vojske, pucajući u njima, tukli ih, premlaćivali. Ja tamo nisam bio, ali po ono što smo videli, to smo rekli, ja nemam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tada su ... Posle 1. aprila su to govorili, da su bežali jer su u njih pucali i premlaćivali ih. E sad, pošto je to vaš posao, da li ste vi na njima uočili bilo kakve tragove koji bi potvrđivali te njihove priče o fizičkom maltretiranju, zlostavljanju?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, ne. Takav utisak nije bio. Ja sam rekao, nije bilo svežih rana, nije bilo modrica. Mi takvog pacijenta nismo zbrinuli, osim onog što sam već pomenuo i nije takav utisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da budem precizniji ...

SUDIJA ROBINSON: Doktore, koji je bio taj vremenski period između vremena kada su oni prvi puta naveli da bježe zbog bombi i 1. aprila kada su vam dali ovaj drugi razlog?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ja sam, mislim, već odgovorio. Do 1., do 1. aprila, dok su bili na granici, one prve grupe što su dolazile, oni su kazivali, evo, meni samo jedan slučaj, a ovi što su meni prenosili službeno izveštaj, oni su slušali da i drugi pričaju da padaju bombe i da zato beže. A posle 1., kad su se svi smestili u kampove, "Stenkovac I" i "Stenkovac II", svi su pričali da ih proteruje policija i vojska, tukući ih i pucajući u njih. Ja sa te strane granice nisam bio. To ne znam, ali ono što smo videli, nemamo takav utisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Ono što meni nije jasno, da li se radi o istim onim izbeglicama koji su vam pre rekli da su pobjegli zbog bombardovanja ili sad govorite o novim izbeglicama, koji su tek stigli.

SVEDOK ALEKSOVSKI: To u onu masu ljudi mi ne možemo da primećimo, da li je ta ista osoba ili ne. Pa je možda neka i ista, ali mi to nismo mogli da uvidimo u onu masu ljudi. Mi smo razgovarali samo sa onima koji su ulazili u naš šator i zatraživali našu pomoć. Mi nismo išli pa da intervjujemo, da biramo ljude. Mi smo razgovarali onako kao sa pacijentima, sa onima koji su dolazili u naš šator za pomoć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doktore, da budem precizniji: da li ste vi na bilo kom Albancu uočili neki trag fizičkog mal-

tretiranja, na primer, pocepana odeća ili premlaćivanja, modrice ili neke povrede koje mogu iz toga da nastanu? Dobro, o ranjavanju već ste i sami rekli da nije bilo rana od vatrenog oružja. Dakle, da li ste primetili neke tragove fizičkog maltretiranja, kao što je pocepana odeća, modrice i drugi tragovi premlaćivanja, koji bi se mogli ustanoviti?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja kažem, ja lično modrice od pendreka ili od kondura ili od takvo nisam video. Po izveštaje, po one raporte od kolege, nisam čuo to da takvih ... Osim ovih što sam opisao, to su sasvim drugi slučajevi, pocepanih, takvih ja nisam video, tako da, rekao sam, nije taj takav moj utisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, dobro, da vam postavim jedno opšte pitanje: vi ste bili u tim kampovima "Stenkovac I i II", da li su ti ljudi, po svom izgledu, po svom ponašanju, po svom odelu, po svemu onome, izgledali kao ljudi u nevolji? Mislim, samo da pojasnim pitanje. Vi ste, na primer, bili u vreme onog zemljotresa u Skoplju kad je bilo masa ljudi, koji su bili u velikim nevoljama, pa kada uporedite to, da li vam se čini ... Kako su izgledali ti ljudi u kampovima: kao ljudi u nevolji, kao ljudi u teškom položaju ili kako?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Na žalost, ja sam i u poodmaklim godinama pa sam puno puta učestvovao u ovakve masovne nesreće. 1962. godine, poplava Skopja, 1963. godine zemljotres u Skopje i to aktivan. I u prvom slučaju i u drugom slučaju, ja sam aktivan učesnik bio, zato što sam bio medicinar i po srednju struku. Pa, onda smo imali jednu grupu izbeglica sa Bosne, pa za žal, imamo i dan-danas, pošto su Romi sa Kosova još uvek u Makedoniju, a imamo i Makedonce izbeglice u svojoj zemlji. U Makedoniji, mi i dan-danas te ljude zbrinjavamo, tako da ja dobro mogu da napravim razliku. Koje je moje ovako ... Lično što sam ja video: čovek u nevolji, bez odeće, bez ... Pocepan, povređen, napaten, on zna šta znači pomoć. Ja znam kako su se ona grupa iz Bosne radovali na jednu konzrvu ili na jedan jogurt i parče leb, al' sam svojim očima video i to svi isto znaju i bilo je i reakcija, da ovi begalci su birali hleb. Nisu hteli leb sa skopske pekare, nego su tražili leb sa Tetova i to

ukazuje kad napačeni čovek bira hleb, onda je nešto drugo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imajte ne umu vašu procenu vremena za ovog svedoka koja je iznosila sat i po. Mi smo već prešli to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, evo. Ja ću vrlo brzo da završim, mada bih želeo da se vratim na ove tabulatore, samo nakratko. Doktore Aleksovski, da li ste vi posumnjali u priču Albanaca da ih je sa Kosova nasiljem i pucnjavom proterala vojska i policija?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, posumnjao sam zato što, ja sam rekao i juče, ja sam bio pripadnik te armije. Svrha armije je bila vaspitavanje mladih od strane oficira, naravno, na tih predavanja, da se čuva imovina ...

TUŽILAC NAJS: Moram da uložim prigovor, tako da to, barem, uđe u zapisnik. Kao prvo, pitanje je sugestivno, a kao drugo ...

SUDIJA ROBINSON: Ja mislim da nije sugestivno zato što je on o tome već svedočio.

TUŽILAC NAJS: "Da li sumnjate ..." U redu. Kako može da bude prikladno da se mi bavimo uverenjima ovog svedoka, vezano za nešto što je on čuo od svojih kolega ili od jednog ili nekoliko izbeglica? Kako njegova uverenja mogu da budu relevantna kada ja uopšte ništa ne znam o identitetu tih izbeglica i ne mogu unakrsno da ih ispitujem.

SUDIJA ROBINSON: Da, slažem se s vama. Gospodine Miloševiću, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doktore Aleksovski, pitao sam vas da li su oni izgledali kao ljudi u nevolji, ti u kampovima?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja sam rekao, nisu to u taj identitet. Ja znam da svaki pati od nekih ... Među njima je bilo sigurno i domaćina i sve, patili, ali pokazivali su, pogotovo u taj kamp "Stenkovac", agresivnost, pokazivali su ... Prema nas su počeli da pokazuju mržnju, bacali su na nas kamenje. Oni su imali sukob sa izbeglicama Romima. Država ih je morala odvojiti. Čovek, kad je na tuđoj teritoriji, traži pomoć, a pokazuje agresivnost, mislim da to nije, tako, uticaj da su ti ljudi bili stvarno u nevolji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vas pitam, pitao sam vas za vatreno pružje i to ste mi odgovorili, a da li ste imali neki slučaj da ste se susreli sa posledicom nekog silovanja? Da li ste uopšte čuli za neko silovanje?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja sam čuo za silovanje i to sigurno da retko ko može da vidi. Ispred našeg šatora u kampu "Stenkovac I", bila je smeštena izraelska bolnica sastavljena od hirurga i ginekologa. Lepo opremljena. Evo i ja sam lično ušao da vidim. To je zaista bilo lepo. Oni su sigurno mislili da je, zaista, potrebna takva hirurška ekipa. Očekivali su sigurno više povreda, rana, sve i nakon tri dana nastala je gužva i onda se preneo glas da su oni pokušali neko silovanje na izraelsku doktoricu. Izraelska ekipa je se povukla i otišla, pošto, jedno, bio je taj incident, a drugo što nije imalo posla za njihove hirurške ekipe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste čuli za neko silovanje neke Albanke?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: To se proneo taj glas. Koliko je sigurno ... Ja sam čuo, da, ali nisam video to i ne mogu da vidim, sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste čuli?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Čuo sam da je Albanka i to među njima se to radilo po šatorima, da je ona silovana. Ona se požalila i na našoj ekipi se požalila ... Eto, da li će da bude kraj, da

se povuče pod ... Tu gde je taj šator, ona pati od bližnjih da je napadaju. To sam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli za neki slučaj da su Srbi silovali neku Albanku, od tih koji su došli ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Tako ne. Ne, ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je bilo slučajeva da su Albanci u kampu vašem osoblju nudili novac i ako jesu, šta su tražili od njih za uzvrat?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa i to je bio problem. Ja sam zato rekao, mi smo kasnije zaključili da su oni imali novac, zato što oni su počeli da nude novac, da im se nešto kupi, pa su najviše i to veći novac nudili, da ih naši vozači, pošto smo mi ulazili i izlazili slobodno, da ih iznesu iz kampa i onda bi sigurno ... A sigurno su imali kod sebe i dokumenta da fate, negde da idu vani i to je bilo češće nuđeno i ja sam bio prinuđen da pozovem, pogotovo vozače, pošto mi je jedan rekao da mu nudili 500 DM, neki 5.000 DM i ja sam ih opomenuo, kao upravnik službe, da niko ne sme da uzme njihov novac za bilo kakve usluge, nego da gledaju samo svoju profesiju i svoj posao. A to je bilo nuđenje često puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle često su nudili novac?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Često i ja sam jednome vozaču zapretio da ću da ga oteram sa posla ako primetim da tako nešto uradi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, vi ste rekli da su Romi ostali. Da li ste imali pojava da Albanci u tim izbegličkim kampovima maltretiraju Rome?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa, to je bilo javno i to je, mislim, bilo prikazano na televiziju. Romi imaju ... U to su vreme imali, imaju i sad predstavnika Parlamenta i on je javno protestovao i rekao "ako ne može da gi niko zaštiti, Romi, ja ću da s oružje gi ih zaštitim"

i tako da to je bilo poznato i oni su povučeni iz taj kamp i oni su i dan-danas u Makedoniju, više njih, u Skopju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što se nisu oni vratili na Kosovo?
SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: E to, to ne znam. Ta stvar, zašto se nisu vratili, to sigurno znaju drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore, još samo jedno pitanje. Vi ste napravili, koliko znam, jednu svoju statistiku baziranu na ovim tabulatorima na kojima su zapisani svi slučajevi, na kojima ste intervenisali. Da li biste kratko mogli, to može da uzme samo jedan minut, da nam kažete te podatke?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da li vas interesuje samo dok smo bili na granici ili u kampove?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Statistika o obolenjima koju ste napravili gledajući, gledajući ove, gledajući ove, ove dokumente o ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da. Da, to ću brzo da pročitam. Bolesti od strane na srce i krvnih sudova, 14 slučajeva. Bolesti od strane krvnog pritiska 13, bolesti na dišni organa 42, bolesti digestivnog sistema, ranovoda, to su 17, psiho-neurotična stanja 10, bolesti na urinarni trakt, bilo je dosta bubrežnih oboljenja, to su 17, graviditet i poruđivanja 22, glavobolke i nesvestice 18, promene na kožu i alergije 14 slučajeva, mozačni izult, to su mozačna krvarenja i tromboze 14. Čekaj, da nisam pogrešio ... 16. Bolesti oči, jedan. Upala konjunktiva. Bolest zglobova šest, malignih oboljenja 13, kožnih oboljenja četiri, alergiji i trujenja četiri, febrilna stanja i dehidracije dve, dijabetes dva i jedan egzitus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovaj jedan što je umro, koliko je imao godina i od čega je bio bolestan?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Taj čovek, starija osoba. Rođen, mislim da je bilo 1924. godine. On je imao, pored Parkinsonove bolesti (Parkinson's disease), imao i adenom na prostata.

SUDIJA ROBINSON: Koji period obuhvataju ovi statistički podaci?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ova brojka, to su 229, izlazi koliko, to su svi slučajevi koje je zbrinula Hitna medicinska pomoć. Što ima iza granice, tu ima i sa kampovi, zato što naša ekipa, koja je bila smeštena u kamp, ona je samo prihvatila ...

SUDIJA ROBINSON: Ali u kom periodu? Od kog do kog datuma?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Datuma, da. Datuma, od 25., kad smo primili prvog pacijenta, ta porodilja, pa sve do 27., kad su se povukli iz kamp "Stenkovac I".

SUDIJA ROBINSON: A otprilike, koliko je izbeglica bilo u tim kampovima? Koja je vaša procena?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Pa, vidite, procenu mnogo je teže, ovako, u horizontali da pogledate i one šatore i da procenite. Neki je unutra, neki je vani ... Ja sam slušao medije samo. Da li su bile ... Neki pričali 300.000, neki pričali 350.000. Zaista, ja ... Da je to na stadionu, mogu da procenim, ali ovako, u horizontalu, u šatore, nisam mogao da procenim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Da li imate još neko pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam završio sa ispitivanjem ovog svedoka, samo molim da se uvede ova dva dokazna predmeta, ova dva tabulatora kao dokazni predmeti. Ako želite da pogledate original koji ima doktor Alkesovski, koji ima u svojoj tašni ...

SUDIJA ROBINSON: Nećemo još tome da donesenmo odluku. Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Da, ja se protivim uvođenju ovih dokumenata iz razloga koji sam već izneo, ali, takođe, dobio sam tabelu koju je pripremio gospodin Valie-Roland (Valliers-Roland) i koji, ukoliko može da vam se dostavi, prikazuje istoriju dokumenta, jer mislim da je vreme da se pozabavimo formalnostima i pravilima koja treba da se primene da bi se neki dokumenti prihvatili. Da li vam je to dostavljeno? Nadam se da vaš pravni savetnik može da vam je dostavi? To je tabela koja, zaista, služi da bi sačuvala vreme. To je sažetak dokumenta. To je ono što sam želeo da iznesem, a vi možete da poneseite ovaj dokument na pauzu i da ga tokom pauze pregledate. To je dokument koji nije pripremljen u skladu sa 65ter listom. Prošli smo kroz proces dodavanja ovih svedoka na listu svedoka sa zahtevima i detaljima koji je tražilo Pretresno veće, a koji nisu ispoštovani. Prvi put kada smo čuli za mogućnost da ovakav jedan dokument postoji, čuli smo, mislim, krajem prošle nedelje. Mi smo od saradnika optuženog tražili da nam dostave ovaj dokument. Tabulator 1 smo prvi put dobili u petak, dok smo tabulator 2 dobili juče. Nijedan nije preveden. Možemo da primetimo da je čak jedan od njih potpuno neorganizovan i nejasan tako da niko ne može da se snađe u njemu. Sobzirom da dokumenti nisu prevedeni, ja ne mogu unakrsno da ispitam doktora i ja to neću da uradim samo na osnovu njegovog detaljnog sažetka jer, zaista, to ne mogu da uradim. Svakako da je vrlo teško da pozovemo doktora da dođe nekad u budućnosti, kada bih ja izabrao da to uradim, naravno, uz odobrenje Pretresnog veća. Mi, stoga, iznosimo zahtev, sobzirom da dokumenti nisu sačinjeni u skladu sa pravilima Suda za proizvodnju dokumenata, dakle, u skladu sa 65ter listom i tako dalje, da se odbaci uvođenje ovih dokumenata u spis iz razloga koje smo pomenuli.

SUDIJA ROBINSON: Ali možete unakrsno da ga ispitajte na osnovu onoga što je svedočio.

TUŽILAC NAJS: Danas ću da mu postavim samo nekoliko pitanja. Ipak, ne mogu da ga unakrsno ispitam koristeći ove dokumente.

Štaviše, ovi dokumenti treba da se isključe zato što nisu zaštićeni, jer su, u stvari, medicinski izveštaji. I ne treba da ulazimo duboko u pravnu argumentaciju. Svedok je, svakako, svestan činjenice da nije prikladno da iznosi medicinske izveštaje u javnost. Ukoliko pogledate u član 8 Evropske konvencije (European Convention on Human Rights), treba da se napravi balans kada se koriste informacije ove vrste. Ali sada ne želimo da trošimo vreme na te stvari.

SUDIJA ROBINSON: To nije neophodno zato što postoje brojevi. Ne mora niko da bude imenovan jer postoje brojevi. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta i, nakon toga, ćemo da nastavimo diskusiju po ovom pitanju. Gospodine Miloševiću, da li vi želite nešto da kažete po ovom pitanju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim da vas podsetim da sam predložio da se ovaj dnevnik stavi i čuva pod pečatom upravo da bi se zaštitila privatnost pacijenata, a što se tiče toga da ... Primedbe gospodina Najsa da dokument nije preveden ... Smatram da bi bilo krajnje nekorektno s moje strane, a to sam mogao da učinim, ali smatram da bi bilo nekorektno da se ceo ovaj dnevnik dao prevodiocima da prevode, jer ne bi imalo nikakve svrhe, jer je ovde bitno šta su nazivi rubrika. Uopšte nisu bitna imena. U ovom tabulatoru se nalaze pacijenti albanske izbeglice i bitno je da se vidi od čega su oni bili bolesni. Prevoditi to značilo bi rasipanje vremena prevodilačke službe. Naravno da sam to trebao da tražim, ali bi bilo besmisleno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, molim vas, vrlo kratko.

ADVOKAT KEJ: Sećam se, možda se i Pretresno veće seća, da je kapetan Dragan predstavio 10.000 strana o povredama i o drugim stvarima koji se tiču onih koji su učestvovali u konfliktu i to je služilo Tužilaštvu. Zanima me da li je to prihvaćeno kao dokazni predmet? Nisam taj dokument našao na listi dokaznih predmeta, ali se svakako sećam da je Tužilaštvo nameravalo da koristi ovaj materijal. Setite se, Tužilaštvo je imalo ratne izveštaje različitih ljudi i jedinica i ono je

želelo da ih uvede u spis, jer, po mišljenju Tužilaštva, na taj način može da se utvrde pokreti stanovništva i odakle su neki ljudi došli, da li su isterani iz Bosne ili Hrvatske. Dakle, to su, svakako, materijali kojima su se oni koristili i tražili da ih koriste u različitim prilikama. Mislim da su dokumenti koje je doneo svedok vrlo relevantni i, sudeći po svedočenju svedoka, ni na koji način ne ugrožavaju Tužilaštvo. Oni mogu da postavljaju pitanja o tome. I ne moraju da idu kroz svako ime i osobu. Nema potrebe da to rade. Jedino što žele je da taj materijal izbace.

SUDIJA KVON: Ono što mene brine je činjenica da ti dokumenti nisu sačinjeni u skladu sa 65ter i u podnesku nije navedeno da se dodaju svedoci.

ADVOKAT KEJ: Da. Ipak, nisam siguran da to na bilo koji način pravi problem Tužilaštvu. Tačno je da ta imena nisu tu i da nisu ispoštovane procedure, ali ovaj doktor može unakrsno da se ispita na osnovu onoga što je do sada rekao Pretresnom veću, bez ikakvih problema. Gospodin Najš je vrlo sposoban da to uradi.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najš, danas sam vrlo konfuzan. Nadam se da možete da mi pomognete oko par pitanja koja ste pokrenuli. Ukoliko sam vas dobro shvatio, vaša osnovna tvrdnja je da se radi o dokumentima koji nisu bitni za ovaj Predmet?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA BONOMI: Čini mi se da ste malo ojačali svoj stav od kada ste

to rekli, a onda ste ukazali na određene poteškoće u vezi sa unakrsnim ispitivanjem. Molim vas da li možete da mi objasnite sledeće: koja je suštinska razlika između svedočenja ovog svedoka o uslovima i stavovima izbeglica na graničnom prelazu ili s druge strane granice i svedočenja, odnosno, dokaza koje je Tužilaštvo izvodilo, vezano za ljude koji su sakupljali sve te podatke i onda uopšteno iznosili šta su ti ljudi govorili o uslovima i o svemu ostalom?

TUŽILAC NAJS: Vi, verovatno, mislite na one dve knjige "Po naređenjima" (Under Orders) i "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Razlike su bitne i to je važno za Pretresno veće. Ova dva dokumenta su sačinile potpuno neutralne strane. Oni su objasnili kojom metodologijom su se koristili. Takođe su predočili i dokumente kojima su se koristili. Iako ih nisu predočavali pred Pretresnim većem, oni su spominjali izvore. Iako su izvori bili anonimni, oni su, ipak, bili identifikovani u fusnotama i postojao je materijal na osnovu koga su se te osobe mogli identifikovati. U nekim slučajevima je čak bilo potrebno i to proveriti. Postoji nešto čega se vi možda ne sećate, a što se tiče jednog neobičnog istorijskog detalja, a to je činjenica da je optuženi sam predočavao određene delove ...

SUDIJA BONOMI: Da, ali budimo realni što se tiče unakrsnog ispitivanja. Nikada nećemo moći da unakrsno ispitamo veliki broj ljudi koji potpadaju pod tu kategoriju. Mislim da se radi o težini i različita se težina pridaje tome da li je istraživanje preduzimalo neko nezavisno telo ili neki zvaničan organ i to u sklopu svojih dužnosti.

TUŽILAC NAJS: Ja se slažem sa ovim poslednjim što ste vi rekli, ali, takođe, treba imati na umu da je Pretresno veće u više navrata isključilo mogućnost da Tužilaštvo radi slične stvari, a to je, na primer, da se rezimiraju izjave svedoka.

SUDIJA BONOMI: Da, ali to je druga priča. Ne bih hteo da gubimo puno vremena na ovome. Ja imam razumevanja za ono što ste rekli

da nemate dovoljno vremena da istražite sve okolnosti i kontekst ovog dokumenta, budući da se ovaj dokument nije nalazio na prvobitnom spisku u skladu sa pravilom 65ter i shvatam da su to problemi vezani za sve dokumente. A na vama je, naravno, da odlučite da li ćete da sprovedete bilo kakvu istragu u vezi sa nekim dokumentom, ali trebalo bi očekivati da, ukoliko imamo ovakav jedan javan dokument i ako taj dokument ima bilo kakav efekat na Predmet, onda i Tužilaštvo to treba da obezbedi svima da razmotre, pre nego što potpuno dignu ruke od toga. Ja bih, recimo, mislio da je bolje da vi odložite unakrsno ispitivanje o dokumentu, ukoliko uopšte želite da unakrsno ispitujete o tom dokumentu, jer, možda ćete na kraju da odustanete ako zaključite da je taj dokument sastavljen na potpuno ispravan način.

TUŽILAC NAJS: Ja ću, možda, i da zaključim da je on sastavljen na jedan pravilan način, ali to ću moći tek kasnije da zaključim. Ali ja neću moći sada da mu postavljam pitanja u vezi s tim. Takođe, treba da skrenem pažnju Pretresnog veća i optuženog da ovakve dokaze treba predočavati ranije i u pisanom obliku. Imena se spominju u ovom dokumentu, a, takođe, se nalaze i brojevi pored imena. To je jasno. Međutim, mislim da svedok nije rekao ništa konkretno šta je neka osoba njemu rekla. Dakle, ja neću biti u položaju u kojem sam ranije bio, dakle, da proveravam da li je zaista nešto ranije rečeno, kao što sam to uradio sa prethodnim svedokom. Stoga su ovi dokumenti jedino značajni u vezi sa statističkim podacima koje je svedok spomenuo. On je, takođe, spomenuo statističke podatke o određenom broju osoba koje su se javile sa određenim povredama. Ne znam tačno o kom vremenskom periodu je govorio, ali, čini mi se, da je to jedino na šta se on oslanja, vezano za ove dokumente. E sad da li će to da se usvoji kao dokaz u spis, ili ne, to ne znam da li je bitno za kontekst.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs. Mi ćemo da usvojimo ove dokumente i to tabulator j1, takođe i original. To će da bude uvršteno pod pečatom.

sekretar: To će da bude dokument D281.

SUDIJA ROBINSON: Doktore, da li se original odnosi i na tabulatore 1 i 2 ili samo na tabulator 1?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Tabulator 1 se odnosi isključivo na izbeglice sa Kosova i to je fotokopirano ...

SUDIJA ROBINSON: Ne. Ja govorim o originalnom dokumentu koji vi imate. Da li se taj original odnosi na oba tabulatora koja se nalaze u ovom dokumentu?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ne. Samo na prvi. Samo na prvi.

SUDIJA ROBINSON: Samo na prvi. U redu. Koji će da bude broj dokaznog predmeta?

sekretar: D281.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Gospodine Najs, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, Blace (Blace) i Đeneral Janković, dakle, dva granična prelaza možete da pronađete na strani 16, dokaznog predmeta 83. Ja imam samo nekoliko pitanja za gospodina Aleksovskog, ali pre toga bih hteo da se uverim da li sam dobro shvatio vaše svedočenje. Kada ste rekli da je postojala jedna osoba koja vam je govorila zbog čega je napustila Kosovo, da li možete da identifikujete tu osobu, bilo brojem ili imenom, u ovim dokumentima koje ste nam predočili?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, zato što je ta osoba čekala red za pregled i ona, još u taj moment, nije bila identifikovana. Ja je

ne bih prepoznao ni danas sigurno ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. I ostali ljudi za koje ste rekli da su vaše kolege s njima razgovarale, da li možete bilo koga od njih da identifikujete bilo brojem ili imenom u ovim dokaznim predmetima? Odgovorite samo sa "da" ili "ne"?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Može. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite koje su to osobe koje su dale ta objašnjenja za odlazak sa Kosova, a koje možete da identifikujete?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, identifikujte objašnjenje jer smo čuli dva objašnjenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, objašnjenje je da su otišli zbog NATO bombardovanja. Da li možete da identifikujete, bilo pod brojem ili pod imenom, te osobe iz vašeg dokaznog predmeta? Ako je potrebno, možemo da pređemo i na privatnu sednicu.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja sam rekao, ja sam čuo za jednu osobu. To je bilo lično moje pitanje, ali ona još nije bila na redu za pregled i ona nije bila identifikovana da bi ja mogao sada da kažem "E, to je ova". Da smo mi znali da će do ovoga da dođe, mi bismo radili mnogo drukšije, mnogo dokumentovanije i snimcima i sve, a sad ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Napustiću ovaj način ispitivanja. Preći ću sad na nešto drugo. Vi, kao šef, niste išli i razgovarali sa izbeglicama. To ste vi rekli, zar ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Rekao sam za pojedine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali niste rutinski, redovno odlazili i razgovarali sa izbeglicama.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, pošto moj posao nije bio, prvenstveno, da razgovaram sa izbeglicama, ali usput sam, rekao

sam, sa nekoliko bio sam u kontaktu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vaši timovi su samo odgovarali na pozive za zdravstvenu pomoć. Oni nisu pregledali sve grupe izbeglica koje su pristizale. Dakle to nije bilo nešto što su oni rutinski obavljali?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pregledavali su samo one koji su se javljivali, pa mnogo njih i došlo do ulaz u šatora, pa se povukli, tako da mi nismo sve ... Sve nismo ni imali potrebe da se pregledaju. Nisu tražili od nas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša evidencija pokriva period od 24., odnosno 25. marta pa do kraja aprila, zar ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Do 27. maja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaši poslednji odgovori pre nego što smo otišli na pauzu, doktore Aleksovski, su se odnosili na statistiku i vi ste tada govorili o periodu od 25. do 27. Recite mi o kom mesecu se radilo?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Naša aktivnost počinje od 24. marta, ali bez intervencije. 25. marta 1999. godine do 27. maja 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Dakle, to pokriva čitav taj period.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. To sam samo hteo da pojasnim. Hvala vam. Recite nam koliko je ukupno bilo medicinskog osoblja?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Medicinskog osoblja sa strane Hitne medicinske pomoći do 6. maja bilo je četiri sanitetske ekipe, kao što sam rekao, tri na Donju Blacu, jedna na Gornju Blacu. Od 6. maja kad su se preselili u kamp "Stenkovac I", onda su bile tri sanitetske ekipe Hitne medicinske pomoći i jedna ekipa formirana od doktora zdravstvenog doma Skopje. Ova je ekipa od Skopje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači vi, jednostavno, niste bili u

mogućnosti da pokrijete sve potrebe nekih 300.000-350.000 ljudi koji su bili tamo. To je očigledno, zar ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Mi smo pokrili. Pokrili smo. Sve što su tražili, oni su dobili. E, posle su stigli i neki drugi, humanitarne organizacije i oni su počeli, oni lakši slučajevi da idu tamo, ali ono što je bilo ozbiljnije, to je prošlo preko Hitne medicinske pomoći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zdravstveni i humanitarni uslovi u makedonskim kampovima su bili izloženi i nekim kritikama, a mediji su dosta izveštavali o tome širom sveta, zar ne?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja ne znam kako su medije strane izveštavali. Ja znam da za službu Hitne medicinske pomoći bilo je, na kraju, kad su se svodile sve te utiske, služba Hitne medicinske pomoći, to mogu da kažem zvanično, da na sindikatu za zdravstvo je pohvaljena kao profesionalno obavila izvršeni posao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je postojala neka reka koja se graničila sa jednim od postojećih kampova?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. To je reka koja je bila blizu do onoga privremenog onog prihvatnog kampa, koji je bio na samoj granici. To je reka Lepenac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je hrvatski Crveni krst, ukoliko se sećate, izvestio o tome da su se neka tela odlagala u toj reci? Da li se sećate nekog javnog izveštaja o tome?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, za tela nisam čuo. Čuo sam da su bačeni pištolji u toj reci, ali to zvanično niko nije potvrdio. Ja nisam video to, ali pričalo se dosta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zamolio bih da pogledamo tri novinske fotografije koje su načinjene tada i zatražio bih od vas komentare u vezi sa njima, molim vas. Doktore Aleksovski da li govorite ili čitate engleski?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prva fotografija, imamo datum 1999. godina i legenda kaže "Očajna majka sa ćerkom koju makedonski vojnici sprečavaju da napusti kamp Blace". Da li ova fotografija odgovara uslovima koje ste videli u kampu "Blace"?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ova fotografija je ... Samo piše iz 1999. godine, a gde je snimljena, mesto ... Ako hoćete, pojasnite mi? Ja ovakvu scenu nisam video.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. U legendi stoji "Očajnoj majci i njenoj ćerci makedonski vojnici zabranjuju da napusti logor Blace". Moje pitanje je da li je to u skladu sa onim okolnostima kojih se vi sećate, koji su tada tamo postojali?

SUDIJA ROBINSON: Da li je logor "Blace" bio jedan od logora gde ste vi otišli? Doktore, da li ste čuli moje pitanje? Da li ste vi odlazili u kamp "Blace"?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Da, da. Da, da, da.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da odgovorite na pitanje koje je postavio gospodin Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Blace takođe možemo da vidimo na strani 16, istočno od ...

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Hoću, hoću. Gužve, gužve kao što je ova na slici, bilo. Policija tačno da nije puštala da uđu u grad, zato što, rekao sam i pre, šta bi bilo ako nekontrolisano toliko ljudi uđu u grad. Ali da li je baš ovakav prizor bio, to nisam ja mogao da vidim, zato što ... Ali tačno je da ih nisu pustali. Pripremali su se, u to vreme, kampovi za smeštaj, "Stenkovac I" i "Stenkovac II".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možemo da pogledamo sledeću fotografiju? Naslov ove fotografije je "Očajne žene, Albanke sa Kosova, žive u haosu od 50.000 ljudi u logoru 'Blace' gde je sve veća

i veća gužva i piše "Logor 'Blace' na granici Kosova i Makedonije, 1999. godine". Da li se to uklapa u ono čega se vi sećate kako je izgledao logor "Blace"?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ponoviću, ja se te slike vrlo, vrlo dobro sećam. Kad god sam išao ja sam video. Znam da je bilo najrazličijih scena, ali mogu da kažem da je bilo i scene koje su bile iscenirane. Sad ste me naveli da kažem i ono što, možda, kao doktor ne bi trebo da kažem, ali, zaista, bilo je dosta mojih kolega koji će nešto da kaže ... Bilo je i montiranih snimaka, tako da ja ovu fotografiju gledam, možda je bila, ali možda je bila montirana, zato što mi smo gledali kako nameštaju, kako nameštaju navodno ranjenog, da bi ga snimili. U isti dan oni su tu fotografiju prikazali i mi smo gledali, tako da ... Možda je ova slika istinita, a možda je i montirana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo, onda, sledeću fotografiju. Tu imamo policajce. Zapravo, radi se o makedonskim vojnicima. Da li bi oni pristali da ih fotograf namesti onako kako njemu odgovara, odnosno, da se iscenira ili rade ono što inače rade?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ovo ... Mislim da vojska nije radila na prelazu. To su bili policajci i ja gledam, ja gledam ... Znete, kad čovek vidi kameru, pa svaki je znatiželjan. Možda u taj moment pogledao u fotografa? Možda tu ima istine? Bilo je stvarno gužvi. Oni su neki čekali red da što pre odu prema grad. Ali nije se moglo tako da ja ne znam šta znači ova fotografija? Jedino masu ljudi gledam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sad ću da vas zamolim da razmotrite sadržaj pet izveštaja o zbivanju na makedonskoj granici. Ja ću da pokušam da što brže prođem kroz to. Pre nego što to uradim, da li sam dobro shvatio da ste vi rekli da u prvih nekoliko dana, krajem marta, broj izbeglica koje su pristizale je bio mali?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da, da. Bio je mali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I u tom ranom periodu vi ste rekli da je objašnjenje koje su davale izbeglice bilo to da beže pred NATO bom-

bama. Da li je to tačno?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Preda mnom, rekao sam, jedna žena, a druge kolege su mi kazivale ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oprostite, doktore Aleksovski. Ne morate sve da ponavljati. Nemamo toliko vremena. Da li je tačno da objašnjenje te žene i ono šta ste čuli od vaših kolega, da su ljudi bežali pred NATO bombama i da je to bilo krajem marta, odnosno, u tim početnim danima?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. To je bilo tu negde, početak, 25., 26. ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kasnije, kada se prtok izbeglica povećao, kada ih je bilo između 300.000 i 400.000, objašnjenje je bilo da je došlo do etničkog čišćenja. Da li je to tačno?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Tako je. Posle u "Stenkovac II" su svi pričali da beže od policije i vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih hteo da pogledamo sledeći dokument preko grafoskopa, zato što je to samo na engleskom, pod nazivom "Medicinska grupa". Da li ste vi znali za postojanje organizacije koja se zove "Lekari za ljudska prava" (Physicians for Human Rights)? To je organizacija koja je dobila Nobelovu nagradu za mir (Nobel Peace Prize) za svoj rad, koja je posetila albanske izbeglice sa Kosova u vašim logorima.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da. Ako je to to, mi smo ih zvali "Lečnici bez granica" (Medecins sans Frontiers). Ako je to ta, da. Bilo je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Radi se o drugoj organizaciji "Lekari za ljudska prava". Molim da se stavi na grafoskop ovaj dokument. Pročitaću samo nekoliko pasusa koji su relevantni. To je izveštaj koji je objavljen 4. aprila 1999. godine, dakle prilično rano i u izveštaju se zaključuje da, u tom momentu, opasnost od smrti raste eksponencijalno, da je sve gore i gore. Na stotine ljudi padaju u nesvest

ispred šatora za medicinsku pomoć, drhteći od groznice, hladnoće, umora, iscrpljenosti. Da li se to poklapa sa vašim sećanjem kakva je tada bila situacija, dakle, da li se vaše sećanje poklapa sa ovim izveštajem Lekara za ljudska prava?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne. Ne. Ja imam sasvim drugo mišljenje. Ako mogu da ga objasnim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako mogu, ja bih vam rado pročitao nekoliko kratkih pasusa. Mislim da ćemo na taj način bolje da koristimo vreme. Molim poslužitelja da pređe na stranu dva. Naslov, "Opšta situacija": "Izbeglice", stoji u ovom izveštaju "ne mogu da napuste pogranično područje, niti tamo da prime pomoć. Predstavnik OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) rekao je organizaciji PHR", dakle Lekarima za ljudska prava, "da makedonska vlada ne želi da prihvati izbeglice dok druge države ne pristanu da im daju utočište". Da li je tačno da krajem marta i početkom aprila, dakle, u toj fazi, vaša Vlada nije želela da prihvati te izbeglice?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Mogu odgovoriti? Vidite ovo, gužva ispred šatora iz prvog teksta, pa toliki broj ljudi kada se smesti u šatore na jedan ograničeni prostor, sigurno da na svako mesto je gužva. Ali ne znači to da su čekali red u ove šatore za medicinsku pomoć ili da nije im pružena pomoć. Verujte da pomoć je pružena svakom građaninu. Mi to i dan-danas radimo, rekao sam, imamo izbeglice i dan-danas i Roma i Makedonaca. I nije tačno da Makedonija nije pružila pomoć. Vi, možda se dobro sećate, onda je koordinator za te izbeglice bio tadašnji zamenik ministra inostranih poslova, kasnije i predsednik. On je samo rekao malo drukše "Ako mislite da je ovo malo, možete da ih povučete ..."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem. Malo niže na ovoj istoj strani, kraj sledećeg pasusa, tu stoji: "Kada pređu na makedonsku stranu, međunarodne humanitarne organizacije su sprečene od strane policije da uđu na 'ničiju teritoriju', kako bi im pružile pomoć. Lokalni Crveni krst pruža određenu pomoć 24 sata dnevno,

ali zbog ogromnih potreba nisu u stanju svima da udovolje". Dakle, na taj način je ova humanitarna organizacija za ljudska prava opisala situaciju. Da li se vi slažete s tim opisom?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja zaista ne mogu da shvatim ovakav tekst, a ne da se složim, zato što, zbilja, zbilja je pružena pomoć svakome ko je zatražio. I vi znate kakve su ekipe crvenih krstova, a kakve su ekipe Hitne medicinske pomoći. To su profesionalci koji i dan-danas rade tamo. Ima puno njih i ovo zaista, ja ... Sramota mi je što moram da čujem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeća strana. "Uprkos ogromnom broju ljudi koji su očajni i koji imaju ozbiljne bolesti, medicinska pomoć, praktično, ne postoji. Ući u šator za medicinsku pomoć je tehnički teško izvodljiv za ljude, zato što bolesni ljudi moraju da prođu kroz jednu udolinu koja je puna blata i trave, da prođu pored policije koja na sebi nosi posebnu opremu za izgrednike, a sve da bi došli do šatora za hitnu pomoć. Policija vrlo često odbija da pusti bolesne ljude da prođu. Kada im to dozvoli, često dozvoli samo bolesniku da ide, a ne i njihovim članovima porodice. Još jedan drugi šator za Hitnu medicinsku pomoć se nalazi među samim izbeglicama, također, u jednom polju punom blata". Da li se to poklapa sa onim čega se vi sećate kakva je bila situacija, doktore Aleksovski?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da li se ovo odnosi na kampove u "Stenkovac I i II" ili na kamp na granici? Ako se ovo odnosi na ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da je to na granici ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, želim da mi to razjasnite: da li govorimo o istom vremenu i istom mestu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Radi se o logoru na granici. Šta vi imate da nam kažete o tome, doktore Aleksovski?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Imam puno zato što ovo vređa i mene, vređa i moju državu. Nije to kod nas svojstveno da ne pustimo nekoga da dobije pomoć. To je za nas i kao ljude i kao sve

profesionalce, nije moguće. Policija je bila malo dalje od našeg šatora, a i drugih šatora koji su posle počeli da postavljaju humanitarci, tako da oni su mogli slobodno da dođu kod nas bez nikakvih problema.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, što se geografskih lokacija tiče, one su identifikovane pri samom dnu prve stranice, gde stoji da su oni proveli dan sa medicinskim radnicima među desetinama hiljada albanskih izbeglica, na ničijoj zemlji između Kosova i Makedonije, kod Blaca. I kao što sam već rekao, karta pokazuje da se Blace nalazi istočno od same granice.

SUDIJA KVON: Koja je to strana?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oprostite, stranica 16. Tu vidite i granični prelaz Đeneral Janković i tu je istočno i Blace. Sada bih molio sudskog poslužitelja da krene na zadnju stranu ovog, odnosno predzadnju stranu ovog dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ovo ne mogu da nađem, a gospodin Najs kaže na stranici 16. Ovaj ceo dokument ima pet stranica. Ne znam na šta on misli? A govori o atlasu ...

SUDIJA ROBINSON: Radi se o geografskoj karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vratimo se na grafoskop. Ova organizacija je opisala pristup izbeglicama na sledeći način: "Mogućnost pristupa izbeglicama je strogo ograničen. To je delom zbog toga što je makedonska policija postavila kontrolne punktove na putu ka granici i što je sprečavala novinare, a ponekad i humanitarne radnike da uđu tamo. Istražitelj-lekar ove organizacije je zaustavljen na granici pre dva dana od strane policije i nakon što je pokazao svoje identifikacione dokumente, rečeno mu je da tamo ima dovoljno lekara.

Kasnije mu je dozvoljeno da uđe, ali tek nakon što ga je pozvao jedan lekar koji se nalazio unutra. Predstavnici lokalne albanske agencije za izbeglice su, takođe, izvestili Lekare za ljudska prava da su i oni imali poteškoća da dobiju dozvolu da pomažu izbeglicama". Da li je, zaista, bio slučaj da su postojale te poteškoće, da su postavljane prepreke onima koji su želeli da pomognu izbeglicama?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja se ne slažem i rekao sam ... Mogu da ponovim. Ovo je zaista uvredljivo za moju državu, a lično i za mene kao doktora, jer ne mogu da shvatim, naš vojnik i policajac, to su vaspitavani u takvom duhu da čoveku treba u nevolji pomoći i ovo je za mene neshvatljivo da doktora ne puste da pomaže onima kojima treba pomoć.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moje zadnje pitanje vezano za ovaj izveštaj: vi se ne sećate poseta Lekara za ljudska prava, a sećate se poseta Lekara bez granica. Da li možete da nam kažete zašto je neka organizacija kao što je "Lekari za ljudska prava", tako pogrešila u ovom svom izveštaju?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa to je najbolje njih da pitate. Ja ne znam kako su mogli ovo da objave? Ja se ne slažem. Ja bih se rado susreo s tog kako je kolega, da vidim. Mi smo tamo bili prisutni. Nismo šetali po sve šatore. Ja sam i rekao, bilo je i montiranih snimaka i puno kamermana i ko šta je sve slikao, ali sa ovim tekstovima se ja ne slažem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći izveštaj koji ću vrlo brzo da obradim je izveštaj od 9. aprila, dakle, opet prilično rano, koji je objavljen 7. aprila. To je objavio Stejt dipartment (US Department of State). To je objavio poseban ambasador za ratne zločine, Dejvid Šefer (David Scheffer) nakon što je otišao u Makedoniju, u Blace i tamo razgovarao sa velikim brojem izbeglica sa Kosova. U prvom pasusu ovog izveštaja se navodi da je ambasador posetio Blace tri puta, uključujući noć između 1. i 2. aprila i kasnije istog tog dana i da je ukupno razgovarao 15 sati sa izbeglicama, da im nije rekao ko je on, zapravo. Mogao je slobodno da se kreće kroz logor "Blace".

Razgovarao je, otprilike, sa 200 izbeglica. Kao prvo, da li ste vi, u to vreme, znali da je američki ambasador Šefer posetio taj logor?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pri dnu prve strane i u svetlu ovoga što nam je rekao ovaj svedok, ranije, ambasador kaže da je, u noći između 1. i 2. aprila, "postojala znatna doslednost u opisima izbeglica vezanih za akcije srpskih snaga na Kosovu, da te njihove priče ne mogu da se proverе, ali da je veliki broj konzistentnih priča koje daju te izbeglice, da bi mogle da se ignorišu. Albanci beže sa Kosova ne zbog bombardovanja NATO-a, nego zbog srpskih napada na stanovništvo." Tu ćemo da stanemo. Da li vi prihvatate da su do 1. ili 2. aprila ljudi nisu žalili na bombardovanje NATO-a nego na napade srpskih snaga na civilno stanovništvo?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne. Ja sam rekao da od početka su se žalili da padaju bombe. Mislili su na NATO bombardovanje. Pa onda, kao po nekoj režiji, svi su redom odgovarali da ih juri, bije, puca policija i vojska. Ja sa te strane nisam bio i ne mogu da prihvatim ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da se vi, zapravo, slažete sa mnom. Ali ono što ja želim od vas da čujem ... Ne zanima me to da li je to bilo iscenirano, nego samo promenu priče i datuma. Kada je došlo do te promene priče? Da li je to bilo oko 1. ili 2. aprila? Dakle, da li se tada ta njihova priča promenila?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: I to sam rekao. Kada su prešli u "Stenkovac I" i "Stenkovac II" a to je bilo 5., 6. U stvari sve više išlo kod toga, a definitivno svi redom su posle toga pričali da je ... Da su proterani silom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nisam siguran da ste shvatili šta želim da kažem. Verovatno je moja greška, doktore Aleksovski, ali ovaj izveštaj ambasadora Šefera je zasnovan na njegovoj poseti 1. i 2. aprila. Videli smo šta kaže u uvodu svog izveštaja. Neću ponovo da prolazim kroz to.

ADVOKAT KEJ: Mislim da ovo nije njegov izveštaj. To je izveštaj koji je sastavio neko ko se zove doktor S. D. Štajn (Stein).

TUŽILAC NAJS: Da, slažem se s tim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala na objašnjenju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako odemo sad na ovu stranicu koja se nalazi na ekranu, poseta ambasadora Šefera 1. i 2. aprila, u ovom izveštaju stoji da su izbeglice konzistentno govorili da su im govorili se obrate NATO-u, neka im NATO nađe smeštaj, da su im oduzimali novce, identifikacijske dokumente, da su bili naterani da napuste svoje domove, da mogu ili da odu ili da će da ih ubiju, da su ih tukli i da su ih stavljali u vozove. Ono šta ja hoću da čujem od vas, doktore Aleksovski, jeste da li su se takve priče mogle čuti 1. i 2. aprila?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa ja ... Vi me terate da ponovim. Ja sam rekao da od 1. sve češće počinje priča za te akcije policije i vojske, a kasnije od svih. Ali ono što smo mi videli kod ljudi, one povrede, ono sve, nije potvrđivalo to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Treći dokument je izveštaj ili izjava Visokog predstavnika za ljudska prava Ujedinjenih nacija (UNHCHR, United Nations High Commissioner for Human Rights), Meri Robinson (Mary Robinson) od 6. maja 1999. godine. Znači, idemo dalje, doktore Aleksovski. Vrlo kratko. Dakle, Meri Robinson je posetila regiju i, kao što možemo da vidimo na prvoj strani, drugi pasus, ona je posetila i Blace. Da li se sećate njene posete?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, ne sećam se. Znam da je bila u Skopju, ali ne sećam se da je bila u Blacu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi u maju 1999. godine radili u logorima?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: U maju 1999. godine da, radio sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo nekoliko pasusa iz ovog izveštaja ...

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, možete li da nam pomognete? Dakle i ovo je, opet, sastavio gospodin Štajn.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA KVON: Da li se radi o novinskom izveštaju ili je to izveštaj koji je sastavila gospođa Robinson?

TUŽILAC NAJS: To je dokument sa internet stranice Visokog predstavnika Ujedinjenih nacija za ljudska prava.

SUDIJA KVON: Da, ali vi ste to dobili sa internet stranice gospodina Štajna, a ne sa internet stranice Ujedinjenih nacija (United Nations).

TUŽILAC NAJS: To je sa internet stranice gospodina Štajna, ali tu piše da je to izveštaj koji potiče sa internet stranice Visokog predstavnika, ali tamo nismo mogli da ga pronađemo.

SUDIJA KVON: Ko je gospodin Štajn?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bojim se da to ne mogu da vam kažem. Mislim da to možemo da utvrdimo i onda ćemo moći da vam kažemo gde je taj materijal pronađen. U svakom slučaju, gospodine Aleksovski, gospođa Robinson, Meri Robinson je posetila Makedoniju i Blace u maju. U skladu sa ovim dokumentom i kasnije ćemo još nešto malo više o tome da utvrdimo, pri dnu prve stranice: "Puna veličina problema i tragične posledice mogu da se uvide samo kad ih vidite vlastitim očima. Iako sam od svojih ljudi na terenu dobijala izveštaje o razmerima patnje koju su ova namerna kršenja ljudskih prava uzrokovali, šokirala sam se i užasnulo me je da sam videla patnje hiljada kosovskih Albanaca, koji su proterani iz svojih domova". I sada kaže i nešto o onima koji nisu ni stigli do logora. Da li je situacija u maju 1999. godine sa izbeglicama u tim logorima bila

takva da bi šokirala i užasnula posetioca?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Gospodine Najs, vi dobro opisujete posetu gospođe Robinson kampu Blace i vi sada verujete onome što je ona videla za samo jedan sat ili koliko je tamo bila, ali sigurno ne više od sat-dva, a ja uporno kažem da smo mi celo vreme bili tamo i nama osporavate neke stvari što smo mi svakodnevno vidali, raspravljali se s tim i ja mogu da kažem da slika ... Pa, naravno na taj mali prostor kad vidite toliko narod, sigurno da slika nije dobra. Ali mi govorimo o stradanjima, o povredama, o to ... A sigurno da je to bilo ... Slika koja zaista ... I ne želim nikome na mali prostor toliko ljudi, ali verujte da ... Sat-dva, prva slika za svakog je neprijatna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To su sva pitanja koja imam o ovom izveštaju, a sledeći dokument koji, opet, potiče direktno sa internet stranice gospodina Štajna, ali originalno potiče iz kancelarije Visokog predstavnika za ljudska prava, a kasnije ću da utvrdim odakle je tačno taj izveštaj. U izveštaju Visokog predstavnika od 31. maja 1999. godine stoji da je to nerevidirana verzija, ali bih želeo da čujem vaše komentare. Da li se sećate da je Visoki predstavnik za ljudska prava krajem maja podnela izveštaj o opštim uslovima izbeglica sa Kosova i da se, u određenoj meri, pozabavila situacijom u Makedoniji?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Bilo je u to vreme izveštaja, saopštenja svakojakih od raznih ljudi i ja ne mogu to da poređam po imenima, po prezimenima, ali bilo je, zaista, mnogo. I ovaj krajnji izveštaj, ja mogu da kažem da se sećam. Bilo je kritika, bilo je i pohvala, ali, verujte mi, ponavljam, nemojte vređati moju državu jer smo, zaista, dali maksimum. Možda smo u neke momente zapostavili svoje građane da bi pružili građanima ... Izbeglicama. To, kao u pogledu zdravstvene zaštite, to i u pogledu druge pomoći i zato ja na ove izveštaje ne mogu da dajem komentare. Ja znam šta smo mi sve radili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doktore Aleksovski, ja vam samo postavljam pitanja, ali stalno govorite "Nemojte da vređate moju državu".

Ja to ne želim. Ja vam samo dajem priliku da prokomentarišete ove izveštaje koji potieču iz tog istog vremena i koji se razlikuju od onoga šta ste vi svedočili, tako da sudije to imaju na umu. Ja lično ne izražavam svoje mišljenje. Ja vam samo postavljam pitanja. Sad bih zamolio sudskog poslužitelja da pređe na drugu stranu ovog izveštaja. Ovde se govori o periodu između 2. i 13. maja kada je Visoki predstavnik putovala u Makedoniju, Albaniju, Bosnu i druga neka mesta, kako bi prikupila materijale. Dakle, materijali su prikupljeni u prvoj polovini maja. Sada bih molio da pređete na stranu 4, malo više pri dnu: "Visoki predstavnik za ljudska prava je posetila granični prelaz 'Blace' 2. maja i razgovarala sa nekim od hiljade kosovskih Albanaca koji čekaju da se registruju i da dobiju dozvolu uđu u Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju (FYROM, Former Yugoslav Republic of Macedonia). Više ljudi je opisalo kako su bili naterani da napuste svoje domove i svu svoju imovinu, bilo zbog nasilja, pretnji, ili, uopšteno jedne preteće atmosfere koja je vladala. U nekoliko slučajeva muškarci su odvojeni od svojih porodica i odvedeni, a jedna je od žrtava pokazala ranu uzrokovanu vatrenim oružjem na kolenu, dok su neki drugi pokazali ožiljke od premlaćivanja, gde su ih premlatile srpske policijske snage. To su bili sveži ožiljci. Neke izbeglice su nedelje proveli u šumi, pre nego što su napustili Kosovo". To je, dakle, 2. maj. Da li imamo nekog razloga da sumnjamo da bi ljudi to ispričali Visokom predstavniku?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ovaj izveštaj opisuje te stvari. Za neke smo rekli. Ali ovo, što je reko "sveže". Ako je "sveža", onda treba i da krvari. Ne znam gde je to pokazala, kojeg datuma, u kojem kampu? Nisam ga razumeo. A mi sve smo to registrovali, ali hoću da kažem, kad se već navraćate na ovo, videćete tamo u dokumente da negde tek kasnije pojavljuju se neke povrede. Oni u početku su ih krili. I to su bile stare rane. Oni doneli neke rane, pa su ih krili i tek onda se javljali, tako da ja ta ženska ne znam na koje mesto ... Rekao sam tamo gde ima prsti, na ono ... Kakve rane pokazala. Ono što sam rekao, ono što ima u naš registar, to je istinito, a za ovi, kako su snimili, šta su videli ... Ako ta ženska se javila nekom posetiocu, a nije zatražila pomoć, ja ne znam zašto bi ona to radila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Spomenuću još nekoliko stvari iz ovog izveštaja i onda ću da završim. Molim vas da pogledamo stranu 6 od 16, pod naslovom "Mučenje i zlostavljanje". Visoki komesar navodi da je razgovarala sa izbeglicama koje su preživele razna maltretiranja od strane srpske paravojske i policije, kao i od strane vojnika jugoslovenske vojske. Ta zlostavljanja su obuhvatala: premlaćivanje, odnosno tuču pesnicama ili puškama, zatim surovo postupanje i silovanje i druge vrste seksualnog zlostavljanja. A zatim Visoki komesar spominje i jednog izbeglicu čije je uvo bilo osakaćeno od strane pripadnika paravojske, a onda su drugi, takođe, govorili o fizičkom zlostavljanju: da su ih pripadnici srpskih vlasti tukli pendrecima pre nego što bi izbeglice stigle do pograničnog prelaza Blace. Da li se u vašoj evidenciji spominje bilo šta u vezi sa izbeglicom sa osakaćenim uvom?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne. Za takav slučaj ja prvi put čujem i ne verujem da bi imalo takav slučaj, a da se ne javi kod nas. I nije bilo, u to vreme na Blacu nije bilo ekipe koja je mogla da zbrine to, a to bi sigurno trebalo da se odnese do bolnice, u pitanju je slušni organ, uho i ona obavezno bi se javila kod nas. Pa i oni premlaćeni i ono što sve spominjete. Ja sam rekao da to ... Ono što smo videli, ono što smo radili i ono, ne potvrđuje ovo, ovaj izveštaj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da sada pogledamo stranu 10 od 16. Pri dnu strane, pod naslovom "Makedonija", stoji: "Prema zvaničnim izvorima Vlade, u Makedoniji ima više od 200.000 izbeglica iz Kosova. Loša higijena, nedostatak zdravstvene pomoći i prenatrpanost u logorima dovode do toga da izbeglice budu izložene zdravstvenim rizicima. Nedostatak prostora, takođe, utiče na školske programe. Broj incidenata vezan za bezbednost u logorima je veoma nizak, ali u nekoliko navrata izbeglice su hapšene i odvođene u lokalne policijske stanice zbog toga što su pokušavali da napuste logor bez dozvole". Tu se, dakle, spominje nekoliko aspekata vezanih za logore u prvoj polovini maja. Prvi aspekt jeste nedovoljna zdravstvena pomoć i prenatrpanost koja je izlagala izbeglice

određenom riziku. Da li se vi slažete s tim?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: U odnosu na pružanje zdravstvene pomoći, mislim da je sve bilo onako ... Razume se, pod tim uslovima. Ja znam pregled šta znači u ordinaciji gde ima sva moguća oprema i sve, a znam šta znači pomoć u šatoru. Ali je za te uslove to bilo dovoljno da se onima koji zaista imaju veći problem, pruži sva pomoć. Ali mi imamo puno slučajeva koji su ... I sad da pođemo u ambulantu ovde u Hagu (The Hague), to će da se sretne. Ali tu su bolnice, tu su opremljene ordinacije, što normalno to ne može da se organizuje u uslovima šatora. A što se tiče ovih sukoba sa policijom, ja se sećam samo kad je bio sukob među Roma i Albanaca i onda je zaista intervenirala policija i na kraju vlasti bile prinuđene da odvoje Rome od Albanaci. To je bilo. Za drugi sukob ja ne znam. Nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nemam više pitanja za ovog svedoka. Pretresno veće je shvatilo da sam ja samo predočavao izveštaje iz tog perioda. Što se tiče doktora Štajna, radi se o predavaču iz Engleske. On ima svoj vebsajt koji se zove "Internet dokumentacioni centar o genocidu" (Web Genocide Documents Centre), čiji je i direktor. Odatle potiču ovi dokumenti. Bez obzira na status ovih dokumenata, ukoliko Pretresno veće želi da se to proverí ili da se predoče neki autoritativniji izvori, ja ću to da uradim. Što se tiče samih dokumenata, naravno, ja bih zamolio da se oni uvrste u spis. Odluka je na Pretresnom veću. Znam da je praksa Pretresnog veća da, ukoliko svedok nešto ne prihvati, postoji mogućnost da ti dokumenti neće da budu prihvaćeni. Neću dalje da argumentujem o tome. Ovaj materijal može Pretresnom veću da bude veoma koristan, ali sam vrlo neutralan po ovom pitanju, kao i šta će da se dogodi sa ovim dokumentima.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da počnete sa vašim dodatnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala. Samo u vezi sa ovim što traži gospodin Najs. Ja skrećem pažnju da svedok vrlo jasno kaže da nije

tačno ono što piše u ovim dokumentima. Mislim da se ovakvi dokumenti ne mogu uvoditi putem ovog svedoka, a svedok je neposredno prisutan i to u zvaničnoj funkciji šefa, odnosno, upravnika službe za Hitnu medicinsku pomoć.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, čuli smo šta je rekao gospodin Najs. Ukoliko imate samo nekoliko pitanja, a i ja smatram da je u ovim okolnostima to prikladno, možemo da radimo još pet minuta. Nakon toga će svedok moći da ide.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore Aleksovski, pomenuli ste, uzgred, kad ste govorili kako se režiraju razni snimci ili razni događaji, da ste videli kako nameštaju navodnog ranjenog da bi ga snimili, a onda ste to videli i na televiziji. Da li možete da opišete taj događaj, to što ste vi videli kako nameštaju navodnog ranjenog i po čemu ste zaključili da taj nije stvarno bio ranjen?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja sam u taj moment bio u kampu na Blace i to sam opisao, kamere su bile ispred nas i oni su pozvali neke ljude i taj jedan što normalno hodao, otišao sa nekog kamermana, bukvalno prošao pored našeg šatora i kasnije ekipa naša mi kaže "upravniče, videli smo kako nameštaju zdravog čoveka da ga slikaju na nosilima", tako da to je bilo istinito. I kad uveče prikaže makedonska televizija, mi videli, bukvalno, taj isti slučaj, a on nije zatražio kod nas pomoć. Nismo videli da ne može da hoda ili da se drži i da bolovi i tako ... Ja zaključujem da to je bilo montirano, zato sam i tako pomenuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, videli ste tog istog čoveka kako hoda pored vašeg šatora, a posle toga ga snimaju na nosilima kako se previja od bolova. Jel' to ono što ste objasnili? I to je, onda, emitovala televizija.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Doktore Aleksovski, ova prva slika pokazuje ogradu s čije ... Sa jedne strane ograde se vide policajci, a s druge strane se vidi grupa izbeglica. Da li je to ono što ste vi govorili da policija jedno vreme nije dozvoljavala da napuštaju kamp, sve dok nisu ustanovljeni ovi trajni kampovi, "Stenkovac I i II"?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Tačno je. Nije moglo da ih pusti zato što, zaista, bi nastalo haos u grad. Ipak, mora da ima red i oni su bili zadržani sve dok se pripreme kampovi. To je ... Znali su to svi i ... Naravno, na taj prostor tamo bili su u gužvi, zbijeni na mali prostor, tako da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada mi recite, da li ste vi imali svoje lekarske ekipe sa one strane ove ograde ili izvan ove ograde? Da li ste imali unutar tog prostora lekarske ekipe ili su vaše lekarske ekipe bile izvan ove ograde?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Unutar, prema graničnom prelazu, a policija je bila prema Skopju, 10-15 metara dalje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da nije postojala nikakva prepreka između ovih izbeglica i vaših ekipa za pružanje lekarske pomoći, ako su one bile unutar prostora koji je država ogradila za izbeglice?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Nikakva prečka, nikakva. To demantujem. Pa puno puta i policajci su tamo dolazili i oni tražili od nas ... Neko od lek za glavu, neko za stomak, tako da mi smo radili tamo za svi. To je bilo unutar, nikako pozadi policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u nekim od ovih izveštaja se sugerira da vi niste uspeli da pružite pomoć svima. Da li su pred vašim šatorima bili neki veliki redovi, velika gužva ili je svako kome je ... Ko je smatrao da mu treba pomoć mogao da dođe u šator i da zatraži pomoć.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Napisano ... Rekao sam i ima tu oko 1.900 registrovanih. Tu ima puno što po nekoliko puta su dolazili: neko da uzme lek, neko da se previje. Bukvalno, kod nas niko nije vraćen. to je bilo i od moje strane naređeno. To je bilo i stav Ministarstvo za zdravstvo da svakom se pomogne. Rekao sam, u tim uslovima tamo, a ono za osnovnu pomoć bilo je dovoljno. Ono što je trebalo, zaista, ja sam pročitao, mi smo 22 porodilje odneli u bolnicu, smestili, porodile se žene, nije bilo nikakvih problema i ne znam ... Ove izveštaje ne mogu da komentarišem jer nisu tačni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste već rekli da nisu tačni i to je potpuno u kontradikciji sa vama i onim što ste vi videli, kao očevidac. Molim vas pogledajte ovaj *Report by the High Commissioner for Human Rights* (Izveštaj Visokog predstavnika za ljudska prava Ujedinjenih nacija), ovaj koji vam je dat, od 31 maja 1999. godine. Skrenuo vam je pažnju gospodin Najš na stranu 6 od 16 i pod ovim poglavljem "*Torture and ill-treatment*" (Mučenje i loše postupanje) kaže ... U sredini tog prvog velikog pasusa govori o ovome kome je uvo bilo osakaćeno od strane paravojnih snaga. "Drugi su govorili o tome da su fizički zlostavljani uključujući i to da su ih tukli i kundacima, pendrecinma, a da su to radile srpske vlasti tačno pre nego što su izbeglice došle do graničnog prelaza kod Blaca." Znači tučeni su kundacima neposredno pre nego što su ušli na vašu teritoriju gde ste im vi pružali pomoć. E sad, recite da li ste našli ijednog jedinog Albanca na kome su se mogli videti tragovi da je tučen nekim tyrdim predmetom, da ne kažem kundacima, nekim drvenim predmetom tučen ili, kako se ovde pojavljuje, pretučen i tako dalje? Da li ste imali i jednog jedinog takvog izbeglicu?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Za ovih 32 godine što ja radim u Hitnu medicinsku pomoć i video sam i pretučenih sa pendrekom i tupim predmetima i svašta i dan-danas ima toga ... Neko će da pobije policiju pa i on pojede pendreka. To se toliko dobro primećuje. Zna se šta je pendrek, zna se šta je od kundak i, zaista, zaista, nemamo razlog, nismo birali ništa da zavedemo po evidenciju, nego ono što smo videli. Takvih slučajeva zaista da nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nemate nijedan takav slučaj?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde se kaže da su tučeni neposredno pred ulazak u vašu teritoriju kod Blaca. Da li bi se, onda, to moralo da vidi da je stvarno postojalo?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Pa ako je postojalo ti ljudi bi sigurno zatražili pomoć. Nisu imali u tih dana, prvih, nikog drugog da zatraže nego od nas i sigurno bi mi videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda se ovde, na strani 4 u ovom istom dokumentu kaže da je ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Rekli ste da oni niodkoga drugog ne bi mogli da traže pomoć. Da li su tamo bile neke druge organizacije za ljudska prava, kao, na primer, Crveni krst i ostale, koje su, takođe, nudile pomoć mimo vašeg medicinskog centra?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Prvih dana nije bilo drugih. Došli su, došli su, ali ja sam rekao Crveni krst takve slučajeve ne može da zbrine. To su bili mladi ljudi, početnici, a mi smo ... Oni nisu mogli, oni nisu imali vozilo da ga odnesu u bolnicu mimo nas. Ako je bilo težih povreda, svi oni ...

SUDIJA ROBINSON: Kada su ostale agencije kojima su, takođe, izbeglice mogle da se obrate za pomoć, došle?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Tu negde pred 1., neki 30., ali većinom ... 1. je bilo nekoliko na granici. Došli, postavili šatore, ali oni nisu imali ništa. Vi, znate, Crveni krst, bar oni što su došli nisu imali vozila, nisu imali neke druge opreme, tako da to je išlo i od njih. Oni su dolazili da ga odnesemo u bolnicu, ako treba ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, mi smo za sedam ili osam minuta prekoračili vreme za početak pauze. Da li privodite vaše dodatno ispitivanje kraju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa privodim, privodim, gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Ono što sada pokušava da utvrdim je kada ćemo da imamo pauzu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, svejedno je. Možemo i sada da idemo na pauzu. Ja ću da imam još samo par pitanja.

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Miloševiću. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Samo da vas podsetim da morate vrlo brzo da završite sa vašim dodatnim ispitivanjem kako bismo pozvali novog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doktore Aleksovski, u ovom dokumentu koji vam je pokazao gospodin Najs, to je ovaj od 4. aprila 1999. godine "Medicinska grupa koja svedoči o zdravlju, koja osuđuje makedonsku Vladu za odbijanje da dozvoli pomoć kosovskim Albancima", to je taj dokument ... Pretpostavljam da imate prevod?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate? Ne? Onda ću morati da ponovim pitanje. Doktore Aleksovski, u ovom dokumentu koji vam je pokazao gospodin Najs, to je ovaj "Medicinska grupa koja svedoči o zdravlju, koja osuđuje makedonsku Vladu za odbijanje da dozvoli

pomoć kosovskim Albancima”, ovim izbeglicama i zahteva momentalnu akciju NATO. Na strani 2 kaže: “opšta situacija” i, onda, “izbeglice ne mogu da napuste pogranično područje” i to smo videli i na snimku, a onda drugi deo rečenice kaže “ili da prime tamo pomoć”. Da li je tačno da izbeglice tu gde su bile unutar te ograde nisu mogle da prime pomoć?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, to kategorično kažem. Oni su dobijali na samoj granici i medicinsku pomoć i hleba i sve drugo uz hleba, sigurno u takvim uslovima. Ali verujte da nisu gladni i ja sam i pomenuo, oni su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle ovo što ovde piše, vi tvrdite da nije tačno?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje, u trećem paragrafu pod istim naslovom kaže “onda jednom kada su već prešli na makedonsku stranu, međunarodnim humanitarnim organizacijama nije bilo dozvoljeno, od strane policije, da stupe na ‘ničiju zamlju’ kako bi im pružili pomoć. Određenu pomoć je pružio lokalni Crveni krst, odnosno njihovi radnici i to tokom 24 sata, stalno. Međutim, potreba je bila prevelika tako da nisu mogli da izađu svima u susret. Prvo, da li je tačno da makedonska policija nije dozvoljavala da dođu humanitarci da pruže pomoć, a da su oni pokušavali da uđu?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, ne. Tako nešto nije moglo da se desi. Ja znam i humanitarce naše i Crveni krst naš kako funkcioniše, tako da nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno ovo da ste vi pokušavali da pružite pomoć, ali uopšte niste bili u stanju da je pružite svima kome je bila potrebna?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne. To se gleda i po broju koliko smo pregledali. Taman posal da četiri ekipe ne mogu da pruže pomoć svima. Vidi se kolika su pregledanja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jel bilo onih koji ma uopte nist

stigli da pružite pomoć koji su ostali da čekaju da im vi pružite pomoć.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne, ne

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro i to, znači, nije tačno ovo što piše.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda na sledećoj strani piše "Medical conditions" (Zdravstveno stanje), to je ... I, onda, kaže: "Uprkos velikom broju ljudi koji su bili očajni i koji su patili od raznih ozbiljnih zdravstvenih tegoba, zdravstvena pomoć je, maltene, bila nepostojeća." Da li je to tačno? Znači, uprkos velikom broju bolesnih, zdravstvena pomoć je bila nepostojeća.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ne ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ne treba da koristite dodatno ispitivanje za tu svrhu zato što se svedok nije složio ni sa jednom tvrdnjom koju je izneo tužilac, a koja se odnosila na tu informaciju. Nema potreba da rehabilitujete svedoka zbog toga. On se nije složio i to smo zabeležili. Da li ste završili?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nišam završio, gospodine Robinson. Imam u vidu, dakle, da se ovde razne međunarodne agencije, a gospodin Najs je posebno istakao da su ovi što ovo pišu čak dobili Nobelovu nagradu za mir, da su netačno predstavljali stvari na granici o stanju albanskih izbeglica i to mora ovde da ostane viđeno, jer je to istina.

SUDIJA ROBINSON: Da. Nasuprot tome imamo svedočenje ovog svedoka koji je rekao da ovi izveštaji, u stvari, predstavljaju napad na njegovu državu i Pretresno veće je primilo na znanje sve te detalje. Ipak, mislim da smo proveli dovoljno vremena sa ovim svedokom i da nema potrebe da on toliko dugo bude ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, želim da ga pitam da li je tačno ovo što piše na strani 4, pod "Access to Refugees" (Pristup

izbeglicama): "Predstavnici lokalne albanske agencije za izbeglice je, takođe, rekla Lekarima za ljudska prava da su i oni imali teškoća kako bi dobili odobrenje da pruže pomoć izbeglicama". Jesu li neke albanske humanitarne organizacije pokušale da pružaju pomoć izbeglicama, pa im vi niste dali, odnosno, vaše vlasti?

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ja takvu organizaciju ... Ne sećam se, ali sam rekao, ne postoji humanitarna ili bilo koja organizacija koja je bila sa ciljem da pomogne, a nije joj dopušteno da uđe i pomogne. To ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Alekovski ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, završili ste. U redu. Upravo sam hteo da kažem da je Pretresno veće razmotrilo prihvatljivost ovih dokaza i odlučilo da neće da prihvati niti jedan od onih dokumenta osim tri fotografije koje govore same za sebe. Dakle, usvajaju se ove tri fotografije, bez komentara na dnu.

sekretar: To će da bude D829.

SUDIJA ROBINSON: Doktore Alekovski, ovim ste završili svoje svedočenje pred Međunarodnim krivičnim sudom. Hvala vam što ste došli i svedočili i sada možete da idete.

TUŽILAC NAJS: Što se tiče dva dokumenta koja smo skinuli sa veb-sajta doktora Štajna, sada smo pronašli izvor njihovog primarnog sajta ...

SUDIJA KVON: Samo jedno pitanje. Da li je svedok ostavio original tabulatora 1 i da li bi svedok mogao da ostavi original?

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ne, ja mislim da oni su se uverili da je original, a to je zvanični dokument. Rekao sam, naši su dokumenti od tra-

jnog karaktera. To može u službi da dođe ko god hoće da proveriti, da vidi, da izvadi, a taj dokument, zaista, ne mogu ostaviti. Ima kopija originala, tako da ...

SUDIJA ROBINSON: U redu. Zadržite original.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson, imam utisak da možda nije, da ima mali nesporazum. Želim da pitam doktora Aleksovskog da li bi mogao da da original privremeno da bi mogao da bude upoređen, s tim što može posle toga da mu se vrati. Ne danas, ali posle nekoliko dana. Posle roka koji je vama potreban, ako treba da se proveriti i uporedi original sa fotokopijom.

SVEDOK ALEKSOVSKI – ODGOVOR: Ako misle ... Ako sumnjaju u original i kopiju i ako misle da treba privremeno, bi ostavio. Ali ja bi to, ne znam kad putujem, ja bih to morao da vratim. To je iz arhive i ...

SUDIJA ROBINSON: Kao što sam ranije rekao, original će da bude uvršten u dokazni spis, zajedno sa tabulatorom 1 i 2. To će da bude pod pečatom, a vratićemo vam original što je pre moguće.

SVEDOK ALEKSOVSKI: A koliko je to moguće? Ja moram sa sobom da ponese. To se može brzo proveriti.

SUDIJA BONOMI: Da. Vi kažete da možemo to da imamo, a onda promenite mišljenje. Odlučite se.

SVEDOK ALEKSOVSKI: Ne, ne ... Ne, ne. Ne sumnjam ja. Mogu ga dati, ali ne znam za koliko vreme će ga dobijem, pošto ja putujem, a ja mogu da ga dam. Nije sporno to.

SUDIJA KVON: Predstavnik Sekretarijata (Registry) može odmah da napravi kopije tog dokumenta, tako da neće biti nikakvih problema da vi to odmah, nakon toga, dobijete i da ponese sa sobom nazad.

SVEDOK ALEKSOVSKI: U redu je. U redu.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Mislim da smo se sada razumeli. Sada možete da idete, a original ćemo da vam vratimo čim se fotokopira. O tome će da se pobrine predstavnik Sekretarijata.

TUŽILAC NAJS: U odgovoru na ono što je rekao sudija Kvon (Kwon) koji ima, zaista, oštar vid, za dokumenta doktora Štajna utvrđeni su izvori ...

SUDIJA ROBINSON: Svedok može da napusti sudnicu. Samo sam hteo da proverim da li je to jasno.

TUŽILAC NAJS: Ako mogu da nastavim? Što se tiče dokumenta od 5. maja, izveštaj Meri Robinson, našli smo njegov izvor na veb-sajtovima Stejt Dipartmenta i Ujedinjenih nacija. Treći izveštaj, od 1. juna, koji nije revidiran, nismo uspeli da nađemo original tog izveštaja ni na jednoj stranici, niti UNHCR ili OHCHR (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights). Možda ima nekih problema sa tim sajtovima. Međutim, mogu da vas informišem da su istog tog datuma kada su ti izveštaji objavljeni, da se o njima govorilo na Bi-Bi-Si-ju (BBC), a referencu možemo da nađemo na jednom drugom vladinom veb-sajtu. Pokušaću da nađem te originale, ali to je sve što smo sada mogli da uradimo u ovom trenutku.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da zaista nema nikakvog smisla da gospodin Najs ovde nudi izveštaje američkog ambasadora koji ... U to vreme njegova zemlja vrši agresiju na Jugoslaviju. Pa, molim vas,

da li vidite šta piše u ovome. Piše kako ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prekinuo sam vas zato što ovaj komentar nije korektan. To je vrlo delikatna stvar. Sledeći svedok, molim vas.

ADVOKAT KEJ: Časni Sude, dok čekamo sledećeg svedoka želeo bih da raspravimo jednu administrativnu stvar.

SUDIJA ROBINSON: Molimo vas da omogućite gospodinu Miloševiću da pozove svog sledećeg svedoka. Pre nego što pozovete svjedoka, sudija Bonomi će da iznese odluku Pretresnog veća o ovim dokumentima koje je Tužilaštvo htelo da uvede preko svedoka Balevića.

SUDIJA BONOMI: Morali smo da se pozabavimo sa šest dokumenata i tri smo odbacili. To su: dokument o članstvu u udruženju "Sloboda", intervju Šolevića koji je citiran u "Borbi" i citat iz Nezavisnih novina iz septembra 1998. godine, gde se govori o mitingu u Nišu. Prihvataмо uvođenje snimka sastanka od 27. aprila 1987. godine. Zapravo se radilo o sastanku sa kosovskim Srbima, zatim izvod iz knjige Raifa Dizdarevića i snimak koji pokazuje ljude koji na Gazimestanu pevaju srpsku himnu.

SUDIJA ROBINSON: Zahvaljujem sudiji Bonomiju. Gospodine Kej, izvolite.

ADVOKAT KEJ: Samo jedna kratka stvar. Sekretar me zamolio da organizujem jednu *ex parte* raspravu pred ovim Sudom, sutra ujutru u 8.00. Da li to može da se organizuje preko vašeg pravnog savetnika.

SUDIJA ROBINSON: Voleli bismo da znamo koja je svrha toga?

ADVOKAT KEJ: Radi se o ...

SUDIJA ROBINSON: Znamo o čemu se radi. Biće produktivno. Hvala. Dakle, sutra ujutru u 8.00. Radi se o *ex parte* saslušanju?

ADVOKAT KEJ: Da.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Imamo tu proceduru, mada je ... Dakle, to će da bude *ex parte*. Vi ste naznačili da ne biste imali prigovora da i optuženi bude prisutan, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ: Da. Optuženog ta stvar ne zanima zato što to s njim nema nikakve veze.

SUDIJA ROBINSON: Da.

ADVOKAT KEJ: I to nije ništa što bi se ticalo Tužilaštva, po našem mišljenju.

TUŽILAC NAJS: Tužilaštvo je zadnji put bilo prisutno, tako da bih hteo da to imate na umu.

(Pretresno veće se savetuje)

ADVOKAT KEJ: Dobićete naš podnesak tokom dana, tako da ćete o svemu biti obavešteni.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, sutra ujutru u 8.00. Koji su brojevi za ovaj poslednji set dokaznih predmeta Balevića? Radilo se o tri dokazna predmeta.

sekretar: To će biti 830, 831 i 832.

SUDIJA KVON: Što se tiče video snimka, prihvatamo ga. Pretresno

veće je utvrdilo da ima nekih nedostataka u prevodu, ali tokom svedočenja je to ispravljeno, zato smo taj video snimak uvrstili u dokazne materijale bez ikakvih rezervi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pozovite vašeg sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moj sledeći svedok je Mirko Babić.

SUDIJA KVON: U vašem rasporedu stoji Goran Stojčić. On je naveden kao vaš sledeći svjedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ta greška u rasporedu ne pravi neku veliku smetnju jer je ovde reč o tri svedoka koja su sva tri, znači i doktor Aleksovski i Stojčić i Babić, zaposleni u Hitnoj medicinskoj pomoći i njihovo je svedočenje komplementarno.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Pozovite svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Onda, znači, ide Goran Stojčić.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK STOJČIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Miloševiću

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson.

Dobar dan, gospodine Stojčiću.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bismo štedeli vreme ja ću preći preko par samo pitanja. Imam u vidu koliko je sati. Da li je tačno da ste osnovnu školu i srednju školu završili u Skoplju?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde sad radite i u kom svojstvu?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Sada radim u Hitnoj medicinskoj pomoći u Skoplju, radno mesto vozač.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste vozač ove hitne medicinske ekipe?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Vozač sanitetskog vozila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vozač sanitetskog vozila. Da li ste u tom svojstvu, u službi Hitne medicinske pomoći u Skoplju, radili za vreme NATO agresije na Jugoslaviju?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li celo vreme?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Radio sam celo vreme u toku agresije NATO na Jugoslaviju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste u tom periodu dežurali na nekom graničnom prelazu i na kom? I da li ste dežurali u prihvatnim kampovima i u kojim?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Bio sam prisutan na oficijalni granični prelaz "Dojnjo Blace", zatim u kampovima "Stenkovac I" i "Stenkovac II".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Stojčiću, ovde imamo mapu koja pokazuje taj deo Makedonije. Molim vas da stavite na grafoskop i pokažite gde je ... Imate kopije. Ova je, inače, bolja pošto

je veća, ali svejedno ... Molim vas uzmite pokazivač i pokažite gde je taj prelaz "Donje Blace" na kome ste boravili. Koliko ima kilometara od Skoplja, gde su kampovi "Stenkovac I" i "Stenkovac II" bili i koliko udaljeni od Skoplja ... Gore vam je na krajnjem severu, vidite gde je Skoplje i ...

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Evo ovako. Ovde je oficijalni granični ...

SUDIJA KVON: Molim vas da pokazujete na grafoskopu, a ne na ekranu, sa ovim pokazivačem.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Znači, ovde je oficijalni granični prelaz "Dojnjo Blace", a to je negde oko 23, 24 kilometra od glavnog grada Skoplje. A ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su bili kampovi "Stenkovac I i II"?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: A kampovi "Stenkovac" su bili na daljini od Skoplje između šest, šest i po kilometra. Znači, razlika između "Stenkovca II" i "Stenkovca I" u pravcu prema Blace je bila negde oko 500, 600 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pokažite gde se nalazi Tetovo?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Tetovo se nalazi ... Evo ga na negde oko 45 kilometara od grada glavnog naše republike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od Skoplja?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da biste došli do Tetova, morate da prođete i kroz Skoplje, je l' tako?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Od Tetova se prolazi kroz Skoplje, a onda ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema granici.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: ... prema granici i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala. Možete da sklonite ovo sa grafoskopa jer smo videli sve što je trebalo. Vi ste tim putem neprekidno išli i dežurali ste i na graničnom prelazu i u kampu "Stenkovac I i II" i na graničnom prelazu "Donje Blace", je li tako?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, kao čovek koji je bio na licu mesta, sretali ste se sa brojnim Albancima koji su prešli u Makedoniju. Da ili ne?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste za sve to vreme koje ste bili uočili ijednog Albanca koji je došao sa Kosova, povređen?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste uočili nekog ko je bio pretučen?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Takođe, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste uočili bar jednog Albanca koji je imao rane od hladnog ili vatrenog oružja?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste na graničnim prelazima primećivali strane TV ekipe, dopisnike, izveštače, kamermane?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Stranih dopisnika, izveštača i kamermana je bilo u velikom broju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate koje su TV ekipe bile tamo, jer vi ste bili stalno prisutni? Jesu oni bili u vašoj blizini?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Oni su bili odmah do naših šatora

na ... Ovo pričam u početku agresije NATO na Jugoslaviju. Postavili smo dva šatora odmah s desne strane na oficijalnom graničnom prelazu "Blace". A onda su kameramani odmah pored nas poređani, tako da mislim da su televizije bile iz Turske (Turkey), iz Italije (Italy), BBC, Si-En-En (CNN) i još mnogo, puno njih. Ne mogu sve da nabrojim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada mi recite je ste vi pratili šta se tu događa?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pa pratio sam, u to vreme dok sam bio na poslu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su oni snimali kamerama Albance bez obzira na starosnu dob ili su vršili neku selekciju?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Bilo je i selektivnih snimanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vam to znači "selektivna snimanja"?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pa kad kažem "selektivnih snimanja", mislim da su bili izdvajani deca, starije osobe i radili neke radnje koje ne liče jednim televizijskim kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako kažete da su radili neke radnje koje ne liče, ne pristojne televizijskim kućama, šta je ono što ste vi, konkretno, videli da su oni radili?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Konkretno bio sam prisutan kada je, prilikom prelaska oficijalnog graničnog prelaza na Blace, stariji čovek, negde oko 65 godina, vodio dve dece, rukama ih držao, vodio. Onda je sišao kamerman, koji je bio blizu nas, sa izveštačem. Pričali su nešto sa onog starca, a onda su, onda su starac i deca se vratila nekoliko ... 50 metara nazad i ponovili onaj njihov dolazak, samo u drugom svetlu. Deca su plakala tako jako, čupala se, da prosto čovek ne može da zamisli da se to može desiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jesu li ovi članovi, te TV ekipe objašnjavali izbeglicama šta treba da rade pred kamerama?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Oni su pre, pre nego što su snimali te scene, s njime pričali i najverovatnije režirali celu stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, na osnovu čega ...

SUDIJA ROBINSON: Odakle su bile te TV ekipe? Da li vam je to poznato?

SVEDOK STOJČIĆ: Radi se o renomiranoj zapadnoj TV kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kojoj?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Ja bih radije da ne odgovorim na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto da ne odgovorite? Objasnite.

SUDIJA ROBINSON: Da, morate da odgovorite. Nema nikakvog pravnog razloga da ne odgovorite na to pitanje.

SVEDOK STOJČIĆ: Dobro. Evo reći ću vam. Radi se, pre svega je tu prednjačio CNN.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U čemu je prednjačio CNN?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pa oko te, kako da ih nazovem ja, režirane scene snimanja nekih događaja koji nisu bili stvarni.

SUDIJA BONONI: Ono šta bih ja hteo da znam je koja organizacija je iscenirala onaj incident koji ste nam, upravo, opisali sa ovim starijim čovekom i dvoje dece?

SVEDOK STOJČIĆ: Nisam razumeo dobro pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koja TV ekipa je imala tu

organizaciju s tim starijim čovekom? Koja TV ekipa, što ga je vraćala, da se vrati s decom i da deca plaču?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Ponovio sam i jasno sam rekao da je to bio CNN. Televizijska kuća CNN.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli još neki primer gde se, gde je bilo očito da se pripemaju za snimanje i da im se daju sugestije šta da rade i kako? Da li možete da nešto opišete od toga?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Mogu. Radi se i o jednom događaju koji je stvarno uneo neko revolt kod mene. To se desilo na prihvatilištu, na samom prelazu "Blace". Bio je prihvatni centar sa leve strane. Znači ljudi su bili tu okupljeni između auto-puta i reke Lepenac. To je bilo prvih dana, a sećam se da su uzeli dete i bacili ga u blato, a onda su dotrčale sve ekipe i to snimali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dete kad je bačeno u blato je onda plakalo, je l' tako?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Plakalo i to dosta plakalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta su, šta su ... Da li ste videli još koji slučaj da se ponavljaju scene, da vraćaju izbeglice, da ponove scene?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Očevidac sam bio samo na ove scene i samo o njima mogu da pričam, a o drugima o kojima imam saznanje od mojih kolega i to bi mogao da ispričam, ali to radije ... Ne znam, ako dozvoli Sud ja bih i to ispričao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li ima potrebe da svedok kaže i šta je čuo od svojih kolega? Ovo je lično video, ovo što je, ova dva slučaja koja je opisao ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na vama je da odlučite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate još neki karakterističan slučaj u vezi sa ovim režiranim snimanjem patnji izbeglica na grani-

ci?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Ima slučajeva kada su grupa, ali to pričam za već u kampovima "Stenkovac I i II", kada su grupe mladića, znači dosta njih, uzimali bez odobrenja nosila, naša, sanitetska, tako da su ih nosili pored šatora i tamo se neki mladić savijao kao da je povređen. Dotrčale su i te ekipe i to snimale, sve jasno, svih njih, a onda kada su završili sa snimanjem, onaj mladić je skočio sa nosila i kao se ono otpozdravljali i radovali i vratili nam nosila, vratili su nosila. To je po pričanju kolega koji su bili dežurni tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite ... Dobro. O tome je dovoljno. A kakvo je bilo ponašanje ovih albanskih izbeglica koji su ... Kakvo je bilo njihovo ponašanje u Skoplju, koji su došli?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li bih ja mogao da postavim jedno pitanje. To je, dakle, prizor koji ste vi sami videli ili je to nešto što su vam drugi pričali?

SVEDOK STOJČIĆ: Ovo što sam sada ispričao je po kazanju mojih kolega. A ona dva slučajeva koja sam prvi put rekao, to sam ja lično video očima svojim.

SUDIJA ROBINSON: Kada ste bili svedok onih scena koje su bile iscenirane, da li ste vi išta uradili? Da li ste išta rekli tim izbeglicama koji su glumili?

SVEDOK STOJČIĆ: Obraćam se uvaženom Sudu i uvaženom sudiji i ja bih rekao da sam tamo bio u humanitarnoj akciji, akciji pri davanju pomoći izbeglicama i nisam imao takvo ovlašćenje da ja komentarišem i, uopšte, da se upuštam u takav komentar.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, tada ništa niste rekli?

SVEDOK STOJČIĆ: Pored toliko bezbednosnih snaga, naših, koji su bili tamo pored carine, jedna medicinska ekipa ne bi ličilo da ja idem tamo i da to ... Nemam komentara oko tog pitanja.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Gospodine Miloševiću, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su se ponašale albanske izbeglice sa Kosova u Skoplju?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pošto su izbeglice bile ... Dolazili su neki sa ruralnih oblasti, neki sa urbanih sredina. Oni koji su imali para, znači, u početku, su bili prebacivani u gradu. Imali su svoje rođake po Skoplju. Neki su iznajmljivali sobe, neki hotele, zavisili od toga ko je koliko imao novaca i oni su se, jednostavno, provodili. Mogu da kažem slobodno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To znači, bilo ih je dosta koji su pri sebi imali dovoljno novca da iznajmljuju hotelske, hotelske sobe i da se kreću po gradu i ponašaju se kao i svi drugi građani Makedonije, dobro stojeći, je l' tako?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste primetili, dakle, da li ste primetili i da li ste uopšte bili u prilici da vidite da li imaju lična dokumenta, novac, mobilne telefone i oružje ili bilo šta drugo od ovoga što sam nabrojao ili još nešto karakteristično, što biste vi mogli da kažete?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pa, po mom viđenju stvari, po tome kad sam ja bio tamo na licu mesta, mogao sam da primetim da ljudi koji su bili smešteni u kampovima, imali su novac, po tome što su kupovali cigarete. Svaki dan su im nosili taksisti iz Skoplja cigarete, a zatim je bila otvorena i prodavnica ispred kampa, pa su onda oni kupovali. Što se odnosi o tome da li su imali mobilne telefone, mogu da kažem slobodno da neki pojedinci, ne samo po jedan, nego po dva i po tri mobilna su imali. Imalo je ljudi koji su bili dosta dobro obučeni. Čak može da se kaže ekstravagantno. Bilo je mlade populacije koja je nosila volane, vodila je sa sobom i kućne ljubimce i to. A o dokumentima ne bih mogao da pričam ništa jer svi oni koji su se javili na pregled u našoj ambulanti ili u naših ekipa, za to su

zaduženi tehničar i doktor koji su prisutni tamo da potraže dokumente u evidenciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli ... Pitam vas, da li ste videli vi bilo koji slučaj da je neko od njih bio naoružan?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Ja lično nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Još samo da vas pitam kakav je bio tretman među tim izbeglicama sa Kosova? Pored Albanaca tu je bilo i dosta Roma ...

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Roma ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo ste imali prilike da vidite i Rome.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Roma je bilo u velikom broju, ali sa samog dolaska, znači prelaska oficijalnog graničnog primina, Romi su bili smešteni sa strane. Znači, neka odbojnost je postojala još od sami početak prihvata izbeglica koji su došli sa Kosova. Onda se dešavalo da hrana, humanitarne organizacije koju su delili, davali su Albancima da to podele. A onda je došao jedan Rom, on ne znam kako je mogao da izađe odatle, izašao čovek, snašao se nekako, došao i žalio se da im se ne daje hrana. I onda je ta netrepeljivost nakon, pričam, nedelju-dve, toliko eskalirala da je u "Stenkovcu II" desilo se organizovani linč u kome, da nisu učestvovala bezbedonosne sile i mislim da je učestvovao i nemački, ovaj, Crveni krst, Romi bi stvarno bili linčovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su posle Romi izdvojeni od Albanaca da bi im se pružila neka zaštita?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Romi su izdvojeni i smešteni su u okolini Skoplja po kolektivnim centrima. Najviše ih je, mislim, bilo smešteno u okolini Saraja. To se zove izletničko mesto, Čičino Selo. Onda su deo smešteni u kolektivne centre na Vodnu. Mislim da se zove "Dare Bombol" i mislim da su smešteni u još jednom centru.

Odmaralište, valjda, to neko omladinsko, u selo Ljuboten. I još da napomenem da ove izbeglice i dan-danas su u zemlji i dan-danas vršimo humanitarne akcije oko ovih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni se nisu vratili na Kosovo?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Njihov povratak je, po njihovom pričanju, uslovljen ili da se zovu Egipćani ili povratka nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi još samo da li je tačna informacija da su albanske izbeglice odbijale, na primer ... Da je bilo slučajeva i to prilično masovno odbijale da primaju hleb iz Skoplja i tražili da im se dovozi hleb iz Tetova i druge namirnice. Vi ste vozili hitnu pomoć. Da li je tačno, znači, osim toga, da su tražili, da su tražili da se voze u bolnicu u Tetovu, umesto da se voze u bolnicu u Skoplju i da li imate neka saznanja o tome?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Oni u početku, u početku, su bili lepo prihvaćeni. Ljudi nisu pravili nikakve probleme u samim prihvatnim centrima. Onda kad je su napravljeni kampovi "Stenokovac I" i "Stenokovac II", njihovo ponašanje se smenilo u, odnosno u tome da hleb koji smo mi nosili iz preduzeće, znači, "Žitoluks" iz Skoplja, oni su odbijali da jedu i oni su tražili da im se hleb nosi iz pekare iz Tetova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U Tetovu je većinski albansko stanovništvo?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: To je zapadni deo Makedonije u koji je 90 posto većina Albanaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi još samo da li ste imali prilike da razgovarate sa Albancima i da čujete, odnosno sa albanskim izbeglicama i da čujete zašto su oni napuštali Kosovo i bežali u Makedoniju i da li ste imali prilike da razgovarate sa romskim izbeglicama u vezi sa istim pitanjem zašto su oni napuštali Kosovo i bežali u Makedoniju.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Imao sam prilike, znači, od samog

dana kada je počelo bombardovanje Jugoslavije. Prve izbeglice koje su ušle u Makedoniju, čisto ono i po malo radoznalo, pitali smo ih šta se tamo dešava? Zašto beže? U čemu je problem? Prvih dana su ljudi govorili "I vi bi bežali kad vam padaju bombe na glave". Međutim, nakon, rekao sam, preseljenja u kampovima "Stenkovac I i II" to se izmenilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U kom smislu se izmenilo?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Izmenilo se u tom smislu da su oni pričali kako su maltretirani, jureni, šta ja znam i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to bila priča koja je, onda, postala opšta priča?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: To je, kažem vam, radikalno menjanje mišljenja u roku od dve nedelje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, gospodine Stojčiću, nemam više pitanja.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Najs. Da. Karta se usvaja u dokazni spis. Broj, molim.

sekretar: D282.

SUDIJA ROBINSON: D282. Gospodine Najs, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo nekoliko pitanja. Ja, naravno, nisam ovde da branim CNN i nisam imao dovoljno vremena da vidim o čemu će svedok da svedoči. Ipak, gospodine Stojčiću, mislim da

možete da nam pomognete u vezi sa ovim: ekipa CNN-a, da li je tu bilo bilo čega što je moglo da se identifikuje? Na osnovu čega bismo mi mogli da proverimo? Da li je bio tu neko od slavni novinar CNN-a?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja sam mislio da ne spominjem imena, međutim, reći ću vam da je gospođa ili gospođica, neka mi ne zameri, Kristina Amanpur (Christiane Amanpour) bila sve vreme tamo prisutna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mene to zanima da znam kako bismo to mogli da istražimo ili, eventualno, ako CNN želi da reaguje. Vi ste rekli da je ova televizija režirala te dve scene. Recite mi, u stvari, ko je to uradio, kako bih znao?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, nisam rekao da je gospođa Kristina Amanpur režirala. Rekla sam da je bila prisutna svo vreme krize tamo ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Vi ste mene pitali “po čemu identifikujete”, tako sam ja razabrao pitanje te kuće, televizijske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mene zanima samo ko je postavio onu scenu kada se ono dete bacilo u blato i ko je, takođe, izrežirao onu scenu sa onim čovekom sa decom. To želim jedino da znam kako bismo im dali priliku da reaguju, budući da to nismo videli. To nije nama bitno. Samo nam recite ko je to izrežirao?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Vidite, ja sam rekao da je bila ekipa CNN-a. Koji su to ljudi, ja ih ne poznajem i uopšte nisam bio u prilici da upoznam ljude iz CNN-a. Jedino ona gospođa, je znam po kazivanju ostalih ljudi, da je ime to i to prezime. A ako vi bi želeli da istražite ovaj slučaj, to bi lako mogli da dođete do materijala makedonske televizijske kuće i državne i privatne. To je bilo i na udarnim vestima i to su ljudi gledali, gledali sa ogorčenjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Očigledno je da se vi niste lično žalili

CNN-u u vezi sa onim što ste vi videli, zar ne?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine Najs, nisam ja bio praćen da se žalim da li će neko da snima ovako ili onako. Ja sam tamo bio praćen da se brinem o pacijentima, eventualnim, ako se pojave i o njihovim zdravstvenim problemima i eventualno ako neko treba da se prebaci do bolnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Da li zaista morate da prekinete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa prekidam ja, samo ... Svedok govori neke reči makedonske koje su slične srpskim rečima. On kaže "nisam bio praćen da se žalim", a prevedeno je "nije bio plaćen da se žali", a "praćen" znači "bio poslat". On hoće da kaže da nije bio poslat tamo da se bavi tim stvarima, nego je bio poslat tamo za nešto drugo. A u prevodu, u transkriptu kaže "plaćen", a on je rekao "bio praćen", što će reći, bio poslat tamo da radi humanitarni posao. Reč je u jednom slovu, ali "praćen" i "plaćen" su dva različita pojma.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam na ispravci. Čujem i da se prevodilac slaže.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam još nešto. Vi ste spomenuli nemački Crveni krst, da je on bio prisutan tamo. Da li su tamo, takođe, bile prisutne i druge organizacije, Crvni krstovi iz drugih zemalja, sem Nemačke (Germany)?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Mogao bih da kažem da su tamo bili prisutni ... Bila je, pardon, izraelska bolnica, bila je francuska bolnica. Oni su bili smešteni u kampu "Stenkovac I", dok je nemački Crveni krst bio smešten u kampu "Stenkovac II". I još jedan podatak, kad me već pitate o tim bolnicama, rekao bih da su Izraelci došli i nakon dva-tri dana ljudi su otišli iz kampa i pokupili svu svoju opremu i otišli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, vi ste nam rekli da je došlo do promene u verziji priča izbeglica. Prvo su rekli da su otišli zbog bombardovanja, a onda zbog onoga što im je radila policija i vojska. Da li je do te promene došlo pre kraja maja, odnosno pre 1. aprila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedoku je ... Ovo što sam ja rekao, verovatno je lapsus prevodioca "da li je do promene došlo pre kraja maja", a vidim na transkriptu da je reč, da je pitanje "pre kraja marta". U transkriptu piše "pre kraja marta", a čuo sam na prevodu da ga pita "pre kraja maja".

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, da li sam u pravu, da li je, po vašem mišljenju, do te promene došlo pre 1. aprila?

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da ljudi su imali jedno mišljenje u početku bombardovanja, znači, pričamo od 24. marta, a da su smenili svoje mišljenje kad su već bili smešteni u kampovima "Stenkovac I i II".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi, u stvari, kažete da ste razgovarali sa istim ljudima ili se radi o različitim ljudima? Ja ću da se vratim na to pitanje. Mi imamo dokaze UNHCR-a, mislim da je to bio Nil Rajt, svedočenje o protoku izbeglica od 5. aprila. Pitanje je sledeće: veliki pokret ljudi ka Makedoniji je počeo tek u aprilu, dakle, kada su na granicu na hiljade ljudi doveženi vozovima.

SVEDOK STOJČIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, te vozove koje ste spomenuli ja nisam mogao ni da vidim ni da znam da li su ljudi dolazili iz vozova ili dolazili peške ili nekako organizovano. Ja sam pričao, najmasovniji bran koji je stigao, stigao je od 27. marta do 5.

aprila. Znači, ljudi su u noći između 5. i 6. aprila bili prebačeni u kampove.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, neću više da insistiram. Možda ću da prikažem jedan snimak CNN-a koji prozilazi iz onoga šta je rekao, što će možda, a možda i ne biti od interesa, ali ja time ne mogu da se bavim bez znanja da li će to da bude u vezi ovoga što je svedok rekao.

SUDIJA KVON: Gospodine Stojčiču, koliko imate godina?

SVEDOK STOJČIĆ: Ja sam rođen 1969. godine.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izgledate mlade. Gospodine Stojčiču, ovim ste završili sa svojim svedočenjem. Hvala vam što ste došli i svedočili i sada možete da napustite sudnicu. Završavamo sa radom za danas i nastavljamo sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo